

SEP 30 1910

Library Lafayette Pl

„Vienybė Lietuvių“
 Išleista kas trečiądienį
 Brooklyn, N. Y.
 Prenumerata metams:
 Suvienytose Valstijose ir
 Kanadoje \$2.00
 Europoje ir kitur \$2.50
 Prenumerata mokama iš viršaus.
 Prenumeratos metas skaitosi nuo laiko užrašymo, ne nuo Naujo Mėto.
 Apgarsinimų prekių klausite laišku.
 J. J. PAUKŠTIS K. BRAZYS,
 120-124 Grand st.
 Brooklyn, N. Y.

WIENYBĖ LIETUVŲNIKŲ

THE LITHUANIAN WEEKLY
„Vienybė Lietuvių“
 Published every Wednesday
 Brooklyn, New York
 Yearly subscription rates:
 In the United States and
 Canada \$2.00
 To Foreign Countries \$2.50
 Advertising rates on application.
 Address all communications
 to publishers:
 J. J. PAUKŠTIS K. BRAZYS
 120-124 Grand st.
 Brooklyn, N. Y.

Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 39. Brooklyn New York, Branch—Plymouth, Pa. 28 d. Rugsėjo (September) 1910 m. Metai XXV
 ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER OCTOBER 23, 1907, AT THE POST-OFFICE AT BROOKLYN, N. Y., UNDER ACT OF MARCH 3-ED, 1879.

Pajieskomi „V. Liet.“ seniausi komplektai.

Anais laikais, kada „Vienybė Lietuvių“ buvo S. L. A. organu, taipgi pravedė ja Tėv. Myl. Dr. es inkurimo ir pilna sumanymų visokių kitų tuomet svarbesnių mūsų išsivijojimo reikalų, daugelis joje tilpo įvairių dokumentų, straipsnių, programų. Vėliaus mūsų veikėjai, prisijėję reikalui susekti tokį ar kitą praėjusių dalyką, arba prašyti tos ar kitos buities istoriją, būdavo kreipiasi į mus, kad paskolintume tu ar kitų metų surinktą komplektą „Vienybės Lietuvių“. Kadangi daugelio senesnių metų bebūvo užsilikę pas mus tik po vieną komplektą, todėl būdavo mes paskolinam ir tą paskutinį. Paskolint tai nedyvas. Bet nelaimė, kad skolinantieji nesiskubindavo sugrąžinti! Laikui bėgant ir prie „V. L.“ vykstant permainoms, pereidėjant iš vieno rankų į kitas išleistuvei ir redakcijai, būdavo užsimiršta, kas ir kam iš redakcijos buvo skolinta. Tokiu būdu dabar mes pasigendame kai kurių metų „V. L.“ komplektų. Tuli aptaisyti komplektai žinome buvo skolinti S. L. A., taipgi Paryžiaus parodai.

Renkant „Vienybės Lietuvių“ gyvenimo peržvalgą atsimeniam jubilėiniui numerini, mums dabar tie komplektai labai reikalingi. Ypač reikalingi iš pačių pirmųjų metų, kada „V. L.“ ejo dideliais puslapiams. Šiuoni mes viešai atsišaukiame, jei kas žino kur užkliuvusius seniausius „V. L.“ komplektus, meldžiame apie juos mums pranešti, o ypatos, kurios skolino—veikiai sugrąžinti.

„V. L.“ išleistuvė.

Zodis apie amatus.

(Tąsa.)

Didžiama Amerikos amatninkų nekiek nesibijo bedarbes; nes jei tik ir keles dienas savaitėje tedirbs, jie visuomet užsidirbs sau pakaktinai ant pragyvenimo. Pas amerikonus net yra senas sakiny: „Amatininkas tiek teturi dirbti laiko, ligi užsidirbs ant maisto“. Žinoma, dabarėnio šitas pasakymas gal bus jau kiek tiek ir pasenęs, ar bent kitaip

išsiškinamas. Vienok mes matome miestuose ir fabrikuose, kad amatininkai kur-kas geresni turi gyvenimą, ir mažiau jie krupčioja apie bedarbes šmėklą, negu sugrubusios rankos darbininkai, kurių jau prisipildė visos rinkos.

Jeigu skaitytojas netingi, tegul eina savo vaidintuvė, su mašin į juodųjų darbininkų rinką, kur šiurmuliuoja negandamos lengvesnio ir švaresnio darbo minios: rava-kasių, kalnakasių, geležniečių, čionai pamatys vėlgi burius trokštančių dasigauti į pridvokusias cukraunias, odinyčias (garbarnias), stiklinyčias, popernas ir nesuskaitomas kitokias darbavietes, kurios jau per pilnai turi šiurkščiųjų darbininkų, o stinga lavesnių, taipgi kurios savo išdirbinius krauna į magazinus ir ruošia darbininkams bedarbę, kada fabrikas prisigamins išdirbinių net keletui metų įskalo. Tokie fabrikai nebeima daigian žmonių prie juodojo darbo, nes užtektinai jų turi; jie dar rengiasi už neilgo laiko ir pir muosius paleist. Liudnas paveikslas iš tų, ką nori į fabriką dasigaut, bet ne link-menis ir iš tenai dirbančių, nes menką mokesį teimdami ir jie veikiai susitiks bada. Bėda nežinančiam jokio amato, kuriuomi jis bedarbės laiku užsidirbtų nors maista, arba darbo laiku, imdamas didesnę algą, susitaupytų ir juodai dienai šioki-toki išteklų!...

Kai-kurie lietuviai mano, jog am-tų mokinties yra labai sunku,—sunku įsikverbti iš pradžios prie tokio darbo, kur galima jau mokinties ir užsidirbti pragyvenimą; kiti sau mano, jog mokiniams reikia turėti šiek-tiek jau pinigų, užsimokėt už mokslą. Delto tai, nežiurint į visas gerasias amato puses, labai mažai lietuvijų ir tesigriebia mokinties kokio-nors speciališko užsiemimo. Šitoji baimė yra labai padidinta, perdėta ir iš nežinių sau inkalbėta. Ruda yra tokie amatai,—kurie jau lyginai didelei profesijai,—kad reikia šiek-tiek už jų mokslą arba kursus užsimokėti,—nors ne Dievas žin kiek daug ir tie kaštuoja. Vienok yra vienu akių plotu neišskaitliuojama daugybė amatų, kurių galima išsimokinti *visai uš dyka*; kitar, žinoma, reikia turėti keletui savaičių pragyvenimas, iki pramoksi amato ir jau pradėsi gauti vis pakeliamą mokesį; bet prie kitų amatų jau iš-pradžios darbo darbdavis jau

duoda mokiniui nors ant maisto. Patįs kapitalistai išmokys darbininką lengvesnio darbo. (Čia jau nekalbu apie amatų ir industrijų mokyklas bei kolegijas, kuriosna mūsų kiek pasiturintie lietuviai už keletą šimtų dolerių gali išleisti vaikus į gabius amatuinkus ir profesionalistus, kurie pakiaus turės duoną visam amžiui, bus dėkingi savo tėvams ir juos senatvėje sušels.) Reital rasi Amerikoje kokį fabriką, kur negalima butų gauti pradedančiam mokyties amata darbo. Reikia tik nueiti į fabriką ir drąsiai pasiprašyt pas fabrikantą. Visą daro draša ir pastovumas. Mūsų kapitalistai nors vilkais yra pastatomi, vienok lavesnius darbininkus labai mėgsta; taipgi pažvelgę į akis ir matydami pas žmogų rimtumą ir pasiryžimą prie darbo, niekad os neatsisakys jo paremti. Po teisybei su lavesniais darbininkais jie geresniu-e santykinu-se ir gyvena, nes šie geriau, greičiau ir dailiau padirba darbą, mažiau sugadina materialo; kapitalistas tokiems bevelys ir brangiau mokėt, bile turės su jais mažiau nesmagumų.

Antras labai lengvas prie amatų kelias yra dabar inejė Amerikoje madon ir labai išsi-praktikavę taip vadinamos „Korespondencijų Mokyklos“, kurios jumis ir toliausiai gyvenančius apsiima labai lengvomis išlygomis mokinti per laiškus. Tarpe kitų industrijinų mokyklų yra dabar labiau pagarsėjusi „International Correspondence School“, Seranton'e, Pa. Minėta mokykla kas metas prirengia po 2,800 amatninkų, kurie visi iš moksta amatų ir profesijų vienat iš jos išsiuntinėjamų lekcijų. Štai kokių industrijos ir profesijos šakų galima išsilavinti tos mokyklos lekcijomis: 1) Apgarsinimų rašymo, 2) Langų aptaisymo, 3) Išdavimo Jungt. Valstijų civiliškių egzamenų, 4) Karpetų risavojimo, 5) Iškabų teplojimo, 6) Didžmasinių inžinerijos, (Stationery Engineer), Žaginės (floto) inžinerijos, 8) Gazo inžinerijos, 9) Mechanikosios inžinerijos, 10) Plonųjų metalų išdirbystės, 11) Elektriskos šviesos primanumų, 12) Vartojimo elektrikos gelzke-

*) Neblogesnių yra ir kituose miestuose, tarp kitų, kad ir va The Home Correspondence School, Springfield'e, Mass. — Red.

liai, 13) Litavojimo (plumbing) inžinerijos, 14) Žemės matavimo, etc etc.

Čia tik paviršium suminėju keletą amatų, kurie nėra sunkūs išmokti net ir gana paau-gusiam darbininkui per korespondencijas. Yra tokių amatų didelės daugybės, ir kiekvienas norėdamas pasiskirti labiau tinkamą ir numylėtą amatą gali parsikviesti sau iš tokių mokyklų katalogus, įsižiūrėjęs kokį vieną amatą pasirinkti ir to išitverus pastoviai mokinties ir laikyties. (Čia taipgi vėl neminiu daugybės profesijinių mokslų: knygvedystės, pirklystės, muzikališkų instrumentų dirbimo ir taisymo, laikrodžių taisymo, knygų risimo, fotografijų emimo, etc., kurie lietuvijų labai apleisti!)

Iš praktiškųjų amatų ir aš, štuos žodžius rašantis, išsimokinau vieną ir antrą; nereikėjo primokėt už mokslą nei vienas pusdoleris,—dar iš pirmos savaitės dirbdamas ir mokydamos gavau, taip sakant—ant duonos“. Pirmasis amatas, ką mokinausi, buvo—krėslus pint antras—teplioti. Prie pirmojo amato besimokinant, tiesa, netik negalėjau užsidirbti sau ant maisto, bet dar sugadinau darbdaviui medžiagos; beje prie šito dar buvo priduosas žmogus iš darbavietės, kuris gavo po 25 centus ant valandos už ką man išrodė tą visą darbą; tas emė kokias dyi savaiti, bet jis dar ir ant toliau daduodavo apyskaitą, ką priemanę kaip kada sugaišdavo. Vienok fabrikantas davė iš pirmos savaitės keletą dolerių ant pragyvenimo. Žinoma, fabrikantas priimdamas mokinties klausia: ar pilnai esi pasiryžęs tą amatą išmokt ir dirbti keles savaites už menką primokestį ant pragyvenimo; turi net ir savo ranką paduoti, kad sutinki ant tų sąlygų. Juk ištikro taip ir turi but, kad žmogus pirm laiko turi gerai sau amatą pasirinkt, giliai apsimišlyt ir tik tada už jo imties su visa energija, su nesvyruojančiu pastovumu ir ištverme. Kitaip juk nieko iš žmogaus ir neišeitų, jeigu puldinėtum, yt peteliškė, nuo vieno amato ant kito, kurių taip niekad os gerai ir neišmoktum. Nors iš pradžių ir reikia keletas savaičių pavargti besimokinant, bet užtai amatas pakiaus atsimoka šimteriopai, jeigu ne daugiau.

(Užbaigta seka.)
 Mikas Stakėnas.

„Aušros“ paskaitos.

„Aušros“ Draugijos Chicago kuopa šiais metais rengia visą eilę prelekcijų. Prelekcijos bus skaitomos kiekvieną šventadienį nuo 3 val. po piet, Lietuvių Klube, 3149 S. Halsted st., Bridgeporte.

18 ir 25 rug-ėjo skaitys Kl. Jurgelionis. Prelekcijos tema: „Scenos menas: deklamacija, mimika, žaidimas“.

3 spalį skaitys Dr. A. L. Graičiūnas; tema: „Būdas išsipletojimo užkrečiamų ligų ir kova su jomis“.

9 spalį—Kl. Jurgelionis; tema: „Atskirų žodžių reiškinimas“.

16 spalį Dr. F. Matulaičio referatas „Kaip užlaikyti sveikatą“; skaitys Dr. A. L. Graičiūnas.

23 spalį skaitys Kl. Jurgelionis; tema „Bedžionių kalba ir kalbų pradžia“.

30 spalį bus diskusijos: „Už visuotinąjį balsavimą ir prieš“. Diskutantai: J. Ilgaudas ir K. Kasputis. Teisėjai: P. F. Bradchulis, K. Gugis ir Jurgelionienė.

6 ir 13 lapkričio—K. Miko laitis; tema: „Populiarškoji astronomija“.

20 ir 24 lapkričio—J. Ilg audas; tema: „Žemės istorija“.

27 lapkričio ir 4 gruodžio—Gudas; tema: „Kultūros istorija“.

11 gruodžio—Dr. Rutkauskas; tema: „Svaiginanti gerimai“.

18 gruodžio—Pr. Mažilio (Krakovo studento) referatas: „Žmogaus kūno paviršiaus ir vidurių parazitai“; skaitys K. Šliupas.

Apie visokias atmainas bus pranešama laikraščiuose „Lietuvoje“ ir „Katalike“.

Ižanga į prelekciją 10c. Naudokites!
 „Aušros“ Dr-jos Chicago Kuopos Apėvijos Komisija.

PERŽVALGA.

„Tėvynės“ (nr. 86) p. M. B. rašo—regis trečias ar ketvirtas jau šiemet mūsų laikraščiuose balsas—apie reikalingumą mums lietuviškos encyklopedijos, arba kaip kas ten nukalė naują žvardį—„Lietuvių Žinyno“. Jis pataria, kad tuomi užsiimtų T. M. Dr-stė. Laikraščiai da apie šitą veik nieko neprasitarė, išimant „Draugą“, kuris beveik lytų palaukti iki atsirastam

tikri specialistai. Dabar esą lietuvijų inteligentai nenustovėję—galės encyklopediją tik suklastuoti.

Iš dalies „Dr-as“ turi tiesą. Bet jis turi omenėje tokią encyklopediją, kaip Broghaus'o ar Britannica. Tuom tarpu mums būtinai reikia turėti populiariška encyklopedija liudžiai nuo kokių trijų tomų, sutaisyta pagal lengvą originalą, kurio suklastuoti negalės ir nespecialistai. Žinoma, ją sutaisys ne TMD., bet koks 50 vyrų inteligentų. Mums rodos, kad tą reikalą galėtų aptarti sekančiame laikraštiniuku su-sivaziavime, o prieš tai jau inteligentai turėtų plačiai susižinoti.

„Lietuvos Ukininkas“, nusiziūrėjęs į kai kurių amerikoniškų laikraščių „pasikalbėjimus“ įvedė pas save skyrių: „Iš pasikalbėjimų su Baltru Dėde“. Šitokį skyrių pirmiausia lietuvijų laikraščiuosna įvedė a. a. Bačkaukas, dar rėdydamas pačiais pirmaisiais metais „Vienybė Lietuvių“—tai buvo pasikalbėjimai Taradaikos su žydu Goldšteinu. Paskui tas-pats Taradaika nuėjo „Saulėn“, o vėliaus ir kiti laikraščiai bandė visokius pasikalbėjimus: Simų su Jonais, Baltrų su Raulais, ir t. p. Čia lengvoje formoj pasikalbama iš redakcijos atžvilgio apie bėgančius lietuvijų reikalus. Dabar Amerikoje Taradaika besikalba „Saulėje“ vienas; „Amerikos Žiniose“ susipratėlis Jurgis šviečia tamsuo-lį Simą; Barono „Žiniose“ Raulas su Motiejum, abu šnekasi apie sau nežinomus daiktus, o „Keleivyje“ Maikė su tėvu kalbasi apie... na, apie viską. Tik Amerikos liet. laikraščių pasikalbėjimai toli skiriasi nuo įvestųjų „Lietuvos Ukininkan“—pas mus „pasikalbėtojai“ tankiai nueina į taip šlykščią formą, kad jei valdžia žinotų, tai ir į koją juos patupdytų; o jau skaitytojus tik demoralizuoja. „L. U.“ beneduos ir toliaus pavyzdį, kad tokius pasikalbėjimus mūsų laikraščiai dailiai ir etiškai sutaisinėtų.

„Kovos“ redakcija, peržvalginėdama laikraščius, kai ima „Vien. Liet.“, tai matyt toli atideda teisybes akinius, per tai ir numato visai nebutus daiktus; tai buvo prie p. Baltrušaičio, dabar prasideda prie p. Smelstoriaus. Perskaitęs redakcijos atsakymą Pašventupui, surado „V-ės“ tendencijas, o jos esą—„nuodinti

darbininkų klasių susipratimą. Kas tą mūsų atsakymą skaite, nematys jokių nuodų, kuriais taip greitai paspėjo apsisvalgyti "Kovos" redakcija. Kitą vietą mes apie šitą truputį pridėjome prie laiško redakcijai, o čia tik patartume "Kovos" redaktoriumi dar syki mūsų atsakymą perskaityt nesikarščiuojant; kai apsipras, gal neišrodys nuodais, bet teisybės grudeliais, kurie išprašė prie jos nepratusiems nors išrodo kartus, bet visgi "pamačlyvi".

* * "Saulė" atspaudino kun. Mons Heinan laišką, kuriame šis vyskupo Ryan pasiuntinis, atvažiuojo į Mahanoy City sutaukinti parapijos su kun. Pautienium, liepia parapijonams nusileisti ir visą parapijos tvarką pavesti kunigui, kaip buvo pirmiaus. Apisimjimui duoda laiko iki 1 d. spalnio. Jeigu ikitol nenusilei, tai ištiksimi "gero Dievo nelaimė"—jis bažnyčią visai uždarys.

Buvo taip vyskupo gąsdina mi ir Scranton'o žmonės, bet "geras Dievas" žmonių bet gi nenubaudė. Gal ir Machanoy'aus lietuviai nekrupeiodami varys bylą, iki atims iš vyskupo savo turtą.

* * Neuzilgo sukanka treji metai, kaip Lietuvos moteris buvo suaukę susivaziavimą ir bandė sutverti sąjungą, bet gubernatorius vis neužtvirtino. Per tą laiką moterų judėjimas nedaug nusiūrė: paskaityta keletas referatų ir išleista knygelė „Apie moterų klausimą“. Vienok dabar kaip rašo p. G. P. „Liet. Ž-iose“ pradeda vėl moteris krutėti, žadą net savo laikraštį Lietuvoje inkurti.

* * Geriau nors vėlai. "Kovos" 38 nr. p. A. Purvis bando pakreipti sąjungiečių atidžią, kad rupintųsi naturalizuotis—tapti piliečiais. "Kas tik to, sako, nors mes esam du tukstančiai draugų, jei vargiai rasis 2% piliečių, tegalinčių balsuoti?"

Nors vėlai atsiminta, bet reikia šitą parypsnį širdingai sveikinti.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Amerika. Siąnedėl jau susirinks po vakacijų visas prez. Tafto kabinetas. Baltamjame Name stropiai rengiama prezidento ir jo ministrų priėmimui puota, potam prasidės kabineto reguliariški posėdžiai.

Rusija. Pasigarsinus po visą Rusiją stebuklingai gydančiam lyt nes ligas vaistui "606", suskato atgaleiviai šaukti, jog šito vaisto išradėjas "užkariaus" Rusiją. Išradėjas, Dr. Erlich iš Frankfurto ant Main (Vokietijoje) mat paeina iš žydų. Todėl rusai anti-semitai, ypač daktarai bijosi net ir gero dalyko, paeinančio iš žydo mokslinčiaus. Jie apskaito, kad Erlich'as savo išradimu pelnysias apie 200 mil. rublių. Lyg kad sugėdinti Rusijos žydų priešus, Erlich'as pastaruoju laiku nuo visų išradimo teisių atsiskaitė, padovanodamas žmonijai mi-

lijonus turtu! Kaip žinome, naujai suauktas Finlandioj seimas, ir vėl susideda iš Rusijos nedraugų. Net gi seimo prezidentu vėl pateko rusų neapkenčiamas Svinhufvud. Iš pirmų žingsnių seimas parodė Rusijai neprielankumą, nes atmetė du labai stambius Valstybės Tarybos sumanymus: apie suliginimą rusų piliečių teisių Finlandijoje ir apie pinigus, kuriuos finai mokėtų už neįėjimą Rusijai kariuomen. Po to ir vėl pasklido gandas, kad caras seimą paleisis.

Ir vel pereis...

Tik ką visi buvo pavalgę pietus. Didisai bernas, Karolius, išėjęs iš grūčios apsižvalgė po kiemą, lyg ko jieskodamas.

— Rugienos, ačiū Dieviu jau baigiamos arti, — tarė bernui gaspadorius, glostydamas juodą, sidabriniais plaukučiais nusėtą barzdą ir pridūrė: — Gali nei nesiskubinti namo; gali nuvažiuo pabuti ligi pamedeliui...

— Ar tuojaus važiuosi?... Vaziuok geriau tuojaus, ir aš vaziuosiu...

— Vaziuosiu tuojaus, — atsakė bernas, ir priėjęs prie kleties durių, šuktelejo antrajam bernui:

— Ei, Jonai! eik... patsėsi du vežimu, ir arklus pakinkysi.

— O kas gi rengiasi važiuoti?

— Eik ir padaryk, o pasikui pamatysi kas važiuos... Pasiskubink tiktai... Aš einu persirengtų.

Bebaigiant Jonui rišti balnelį, atėjo jau ir Karolius apsitaisęs.

— Tai dabar pasakysi, kur rengiesi važiuoti?

— Vaziuoju į vestuves. Prieš-pat pietus gavau užvie timą. Sesuo išteka. Tai šoksiu!...

— Tai ir už mane nepamiršk pašokti.

— Gerai, gerai!.. Na, te ranka ir iki pasimatymui.

— O kada sugrįši? — dar paklausė Jonas.

— Pamedėlyj, pavakariop, — atsakė lipidamas į vežimą bernas.

Tuo tarpu pribėgo samdyta mergina Mylė, ir lyg su nusistebejimu, lyg nujausdama baimę, nedrąsiai paklausė:

— O kur tu, Karoliau, vaziuoji?

— Vaziuoju... — tiek tik tepasakęs, šmukštelejo bernui į pleškes ir brikutė išsmuko pro kiemo vartus ant vieškelio.

Dar palydėjo akimis vaziuojantį savo draugą ir atsiminęs, kad laukia darbas, Jonas pasijudino eiti. Bet čia staigu pamatė Mylę, kuri taipgi tebestovėjo, yt nudiegtai, ir liudnai akimis lydėjo atsitolinantį vežimą.

— Ko čia dabar, yt kelmas, stovi? — pasityčiodamas metė jai Jonas.

— Atsitrank tu nuo manęs, šėtono vaike, — taip paprastai ji sopykinta atsikirsdavo. — Ko gi tu nori?

— Ko aš noriu?... Ko gi iš tavęs begali norėt? Vieni juokai... Jeigu būtum dar jauna, tai norėčia pabučiuot. Dabar gi, jau...

— Prikąsk savo liezuvį, palaidasnik!

— Tik nepyk gi, tu gražioji, aš tau naujienelę pasakysiu...

— Na? — įstabiai šmėstelėjo Mylė akimis.

— Taigi pasakysiu, kad tu ir vėl netekai, kaip Margis kaulo...

Kruptelejo nuo tų žodžių, bet dar gerai nesupratusi, vėl perklausė:

— Ko gi netekau?..

— Et, dabar neturiu laiko; pasakysiu vakare—numojęs ranka sėdo Jonas ant arklio ir išėjo rugienų artų.

Mylė negavus tikrai išniekur patirti—kur ir ko galėjo išvažiuoti Karolius, jos „numyletinis“, užsidavė sau įvairius klausimus, tačiau niekaip jų neišrišo.

— „Kur, kurgi jis išvažiuo?... Sako, pas saviškius išvažiuos. Gal... Bet ko jis ten dabar važiuo? Nelaimė jokia neatsitiko, tai jau tikrai žinau, nes jo linksmumas parodo... Ar gi butų žinoji man sumelavę, buk išvažiuoja pas saviškius, o ne kur kitur?..“

— „Tiek to, kur jis išvažiuo. Bet kodėl gi jis man nei vienu žodeliu nieko nepasakė? — Kad ir niekam kitam apie tai nebutų nieko sakęs, bet man juk turėjo pasakyti!“

— „Viską sulopau ir suadau kuogeriausiai. Skalbiniai jam balti baltuteliai. Veik kas vakaras parupinu, kad iš darbo atėjęs gautų pirm vakarienes ką-nors užkasti. O jia dabar, tartum pašėpdimas, paklausus kur važiuoja, atsakė tik:—Vaziuoju!... Ir daugiau nieko, nei žodelio daugiau.“

Triusėsi po butą ir lauke, bet tuopradž negalėjo atsikratyti to jos širdį griužiančio: „kur“; lindo tas jai į galvą neprasomas ir neišvaromas...

Taip prabėgo rudens pusdieniai. Prisiartino vakaras atnešdamas su savim vis tirs-tesnius ir tamsesnius debesius, kurie rodos slinko taip žemai, jog siekė medžių viršunes. Ir piemenis parginėbandą. Parėjo iš lauko ir Myles nekentiamasai Jonas. Ji dabar jopypč nekente.

Abelnai gi Mylė nekente Jono tik dėlto, kad jis ją išjuodavo. Budavo, pradėjus Mylėi pasakoti apie busiančią jos laimę, kada kunigas pasaltorių suriš jį su Karoliu ir gyvės juodu ilgai-ilgai, ligi pastarosios gyvenimo valandos, ligi grabo lentos,— Jonas budavo nei iš šio nei iš to imabalsiai kvatoties. Negana dar to, budavo Jonas—šmakst! ir pakiša tuoj:— „O Žagarės Sakalausko ar jau nebemyli?“

(Užbaiga seka)

Menkutis.

Mes esame tiktai tuomi, kuomi mus padaro mus apsupančios sąlygos.—Helvetius.

Iš Lietuvos.

Bežemiams ir mažazeliamams žinotina! Suvalkų gub. per Valstiečių banką prieinamomis sąlygomis parduoda dvarai: *Seirijai, Straiškiškė, Krikštonis, Džirmiška* ir *Udrija*. Parduoda mažiau siai 6 margus—daugiausiai 30. Perkant žemę, reikia įmokėti 10% visos sumos, už likusius pinigus mokasi 4% per dvi rati kasmet—ilgiausiai per 41 metus.

Kun. Tautkevičius.

Licitacijos. Prie Vilniaus žemės banko bus parduodama už skolas dvarai: lapkričio 25, 27 ir 30 d.—Vilniaus gubernijos, o lapk. 26, 29 ir gruodžio 1 ir 2 d.—Kauno gub., miesto nejudnamieji turtai—lapkr. 16 d. Kauno gub., o lapkr. 17 ir 19 d. Vilniaus gub.

Antrieji turgai bus: mieste lenų turto gruodžio 10 d.—Vilniaus gub., o gruodžio 13 d. Kauno gub.; dvarų žemė—gruodžio 17 d. Vilniaus gub. ir gruodžio 18 d. Kauno gub.

Kas nori turėti visų tų dvarų ir turtų surašą, gali iki spalio 1 d. atsiųsti mums 20 kap. markėmis, tai išrašysime jiems tuos „Pravitelstennyj Viestnik“ numerius, kur bus parduodamųjų turtų surašas. Kas nori, gali ir patsai išrašyt tą „Prav. Viestn.“ iš Peterburgo. (Adresas—S. Peterburg, kontora „Pravit. Viestnika“).

Pilviškiai. Suv. gub. Pas mus šiomis dienomis labai daug buvo kratų ir areštų. Areštavo 15 žmonių. Areštuoja Dievas žino už ką. Sako, radę kokį laišką ant gelžkelio pamestą, kuriame liepta būvę šplėsti tiltas ant Šešupės. Mat caras turėjo važiuoti

X.

Linkuva. Panevėž. pav. Liepos 25 d. buvo pirmą kartą lietuvių vakaras. Sulošta „Amerika piutyje“ ir „Nepadėjus nėr ko kasti“ Žmonių prisirinko daug. Mes turime labai darbštų kunigą Gandrėną. Jis suragino visus, uždeiti Vartotojų krautuve, dabar vėl nori atidaryti „Blaivybės“ draugiją. Žmonių prisirašė dangybė, bet kol-kas dar valdžia neužtvirtina.

Barzda.

Ringuvėnų dvaras, Kuršėnų par. Ponas Burba labai neįdomiai užlaiko darbininkus—butai prasti; užėjus lietuvių kiauurai, nėra nei kur dėties. Be to p. Burba išduodamas nuomonę gyvenimui namus sutarties kontraktą pasi lieka pas savę, o nuomotojui iš savo pusės jokio užtikrinimo neduoda. Pasitaiko, kad žmogelis ir nenorėdamas turi tylėti bijodamas, kad ponas nepavartyt nuo pusės vasaros!

Juozas Garbaliuskas.

Duokiškis, Ezerėnų pav. Rugs. 1 d. buvo dar pirmą kartą čionai lietuviškas vakaras, vietinių žmonių surengtas. Sulošta: „Velnias Spą-tuose“, „Nutruko“ ir pasakyta monologas „Ponaitis“, ir dainos. Padainuota gerai. Pelnas skiriamas inkurimui liaudies mokyklos Duokiškyj.

J. N.-is.

Svedasai, Ukmergės pav. Čionai jaunimo trisus rugs. 8 d. Butenų sodžiuje buvo surengta liet. vakaras. Sulošė Žemaitės „Trij mylimos“ ir „Mūsų gerasis“, paskui dainos. Viskas pavyko gerai.

Skauvilė, Ras. pav. Pas mu iškažinkur atvyko koksai tai „daktaras“—vaikščioja po kaimą gydydamas žmones. Už vaistus užsiprašo po 4 rub., bet aut galo sutinka už 1 rub. ir net už 15 kap; gydo ir aut bargo. Vienas žmogus su tais jo vaistais kreipėsi prie gydytojo, ir rado vandenį nudažytą kokiais ten lašais...

Lauksargėlis. („Liet. Ukin.“)

Kraziečių laimėjimas. Rūgpiučio 22 d. vyskupas Cyrtautas pašventino Kraziečių bažnyčią. Kas nežino Kraziečių? 1898 m. Kauno gubernatorius Klingenbergas su kankais buvo atėmęs tą bažnyčią iš žmonių... Liejosi kraujas, krito aukos... Toliau kalėjimas, teismas, advokatų kalbos, knygtės apie Kraziečių atitikimą, paveikslėliai... Dabar pagalios po 18 metų bažnyčia grįžta į Kraziečių rankas...

Cholera Lietuvoje. Kairšdariose neseniai pasimirė Ručinskis, o palei patį Vilnių Pospieškos dvarė Kary. Be to buvo dar keletas intyriamų atsitikimų.

Kretinga, Kauno guber. Ukiu paroda. Rugspiučio 12 d. Kretingoj buvo ukinkų paroda, kurioje dalyvavo ukinkai, turintį ne daugiau 100 deš žmės. Tos parodos rengėjai, tai Kauno Ukiškosios draugijos pasiųstas grovas Tiškevičius ir Kretingos Ukininkų Ratelis.

Proneč Paukštvanagis.

Agronomo Suvalkų gub. šiemet neskirs. Atstovas A. Bulota gavo iš Žemdirbytės Departamento Direktoriaus laišką (13. 28—VIII—10 m.), kuriame pastarasi, atsakydamas į Bulotos laišką, praneša, jog Suvalkų gub. šiais metais agronomo veta dar nebusianti įsteigta, nes šiemet tokia vieta įsteigta Astrachanias gub., kur jau organizuojamos kai-kurios ukio išbandymo įstaigos.

„Šaltinio“ redaktorius Vallokalčio byla. Suvalkų apskrificio teismas nagrinė jo minėtą bylą 30—VIII—10 m. Vallokalteis nuteistas 3 mėnesiams kalėjimo už straipsnį apie valstiečių banko veikimą Lietuvoj, parašyta pagal A. Bulotos kalbos stenogramos. Gynė atstovas A. Bulota.

X.

Archeologiško Instituto narys Abramovas atrado Ruginių pilekalnyje (Kauno gub., turbūt Panevėžio par. netoli Rozalino) 150 visokių senoviškų dalykų, kaip tai antrankių, peilių, pūklų, kirvių ir tt. Visi tie atrastieji daiktai paeina iš šešto, septinto ir aštunto amžiaus ir liko Peterburgan nugabenti. („Liet. Žinios“)

Rukainiai, Vilniaus gub. (Mūsų kor.) Bažnytikiemis nedidelis: bažnyčia, cerkvė,

mokykla, valsčiaus raštine, keletas alinių ir... monopolinė. Žmonės, žinoma, senovėje būvę lietuviais, tapo sulenkinti, pakui surusinti, dabar kalbasi „po prostom“; labai tamsūs, nešvarūs, netartingi ir prasigėrę. Bažnyčioje jiems kalba kunigas lenkiškai. Jų kalboje dar yra liekanos lietuviškų žodžių, kaip: „margelis, laukelis, medžiai“ (medžiai) ir t. t. Muravjovo laikais visi buvo perversti draugesu bažnyčia į pravoslavus, dabar liuosybę tikėjimo apskelbus, prie cerkvės tik keletas onių pasiliko. Gydytojo jokio nėra, bet visokių burtininkų — „septunų“ ir „zamuvininkų“ pilna, prie kurių tamsūs žmoneliai kreipiasi ir savo sveikatą zudydami plaukia be laiko į šiltus kapus. Visame bažnytikiemyje vos vien tarnaitė lietuviškai moka ir kunigas. Lenkiškai moka kunigas, dudorius, mokytojas—rusiškai, o šiaip visi—„po prostemu“ kalbasi. Bulvės nušalnojo. Avizos su miežiais nuo sprindžio. Lietaus buvo mažas.

Kelievinas.

Laiškai in Redakciją.

Gerbiamoji „V.L.“ Redakcija! Teiksites duoti vietos, gerbiamame Tamstų laikraštyje, šiam laišku, del paaiškinimo, tilpusios „V. L.“ nr. 34 iš Skotijos (Glasgow) korespondencijos.

Minėtoji korespondencijoje p. A. Kriaučiūnas aprašydamas „socialistų vaidus“ kairkur net visai neatsargiai prapilenkė su teisybe. Pvz, rašo, jog teliko kuopoj 11 narių, iš kurių 9 skiriasi nuo U. S. Sąjungos (priima „naujas pažiūras“—pasak korespondent to, bet kokias—nepasako) ir o rį įsteigtį visuomenišką skaityklą, bet 4-ri tam priešinasi (tai priešgyniai!); patsirodo, jog narių turėtų buti 9 + 4 = 13. Tuo tarp buvo taip: 7 „permainė pažūras“, o 4 laikėsi sąjungos įstatų. Priegtam reikia paminēt, jog trij „draugai“ tą dieną buvo pristoję, kuomet kilo atsiskyrimo sumanymas. Taigi, jeigu skaityti tik su senaisiais, tai palieka dvi lygūs priešingos pusės. Ponas A. Kriaučiūnas retai į tą „kambarį“ ateidamas negali žinoti iš ko kilo tokai sumanymas. Kad „pasunkinąs centras (vadinasi, priklausymas prie I. S. Sąjungos) kuopai mokesčius“, tai tiktai ant lupų tie žodžiai. Priežastis yra gile-nės. Teisingai minėtos nuomonės buvo tik vienas narys, kiti gi tai „įsėdė ne į savo vežimą“, nerimo jame: bila kokios draugijos įstatai juos varžo... neduoda liuosybės. — Tai sergantieji „anarchizmo“ liga. Stebetina tas, kad p. A. Kriaučiūnas nežino, jog I. S. S. 5-šs kuopos „kambarys“—tai skaityklą, į kurią kiekvienas gali užėiti ir dovanai pasiskaityti laikraščių, knygtų; gali knygti imti į namus skaityti, paliekant kanciją kiek verta knyga. Žodžiu sakant, I. S. S. 5-os kuopos

skaitykla, tarnavo ir tanauja visiems, kas tik nori šios naudotis. Taigi, kam pamargino p. A. K. savo korespondenciją "visuomeniškuomais" — nežiūrė. Rodos, kad skaitykla ir dabar šiam žodžiui pilnai atsako. Maz' manoma sutraukti skaityklon visus Jau, kad visuomeniška, tai visuomeniška! Bet, brole, utopija tik: kunigėlis skaityklos nešventino ir "doras" žmogus bijos kelti koją į ją; nei su ragaisium neprivilioi.

Korespondencijas rašyti — geras daiktas. Bet, tik pirm briediant korespondenciją, reikia gerai iširt apie aprašomąjį dalyką.

Penktosios kuopos Narvys

Gerbiamoji "V.L." Redakcija.

Perskaičius "Kovos" N. 38 tilpusį "Ką rašo lietuvių laikraščiai", staiga pakyla klausimai, kuriuos Redakcijai mel džiū paaiškinti.

1. Ar ištikro negalima parodyti faktų bičiuliavimosi socialistų su kitomis partijomis?

2. Ar visi socialistai žmonės geri, o nesocialistai negerai?

3. Ar būtų žmogui darbininkui lengviau, jeigu jie susilauktų sau tokius valdininkus pav. "Kovos" Redaktoriaus ir Administratoriaus?

4. Ar ištikro "V.L." Redaktorius yra "kurmis", knisantis liaudies gerbuvio surėdymą, ar tik griovėjas saumylbės sienų, kurios, vardan gerovės, sulauko žmonių laisvą švietimąsi?

5. Ar socializmo principai prisako, idant savo draugui, nesutinkančiam ir nepasiduodančiam mano norui, išpūstia uplankus ir sudraskytiau nagais veidą, kaip kad padarė (pagal žinias iš tikrų šaltinių) "K." Redaktorius, — ir ar to kie gali mokinti žmones. Jei gu taip, tad išeitų, kaip kad mūsų tamsūs žmonės sako: "nežiūrėkit į mokytojo darbus, žiūrėkit į Dievo žodžius, kurie per jo lūpas išeina." Ar tas yra tinkama žmogui darbininkui?

Žmogus, kuris juokiasi.

Mat Tamsta sakote esą "žmogus, kuris juokiasi", o "Kovos" poneliai, kurie šios 38-ame nr. rašė vel gi išrodo lyg... nebuve ant tuščios, nes privarę nebutų daiktų (buk mės rašę, kad Milwaukee "republiconai ir demokratai išrinko socialistus viršininikus") ir vel pasirodė vaikiškai nežinančiais apie milwaukeečių socialdemokratų daromus senians politiškus blokus su kitomis partijomis, — todėl mes į tą "Kovos" jovalienę nei ne skaitome už reikalingą maišyties, neigi į Tamstos klausimus atsakyt. Neisime "pešties ir bražyt es", lyg katinai su "Kovos" redaktorium.

TARP AMERIKOS LIETUVIU.

Chicago, Ill. Rusų socialistų organizacija Chicagoje rengia d. d. t. j. susirinkimą ir žada išnėsti protestą prieš areštavimą Juliaus Wecozolo, ir mėginimą jo išduoti Rusijos valdžiai. J. Wecozols prasi-

šalines iš Rusijos atkeliavo į Suvienytas Valstijas ir čionai nesenai tapo Bostone areštuo- tas ir indėtas kalėjimau, kai- po prasikaltėlis — bnk tai jis dalyvavęs prie išplėtimo pi- nigų iš Rusų valdžios banko Tiflise; bet yra faktai, jog bankas tapo išplėstas dvejis metais vėliaus. negu Wecozols prasišalino iš Rusijos: jis iš- keliavo 1905 m., o bankas ta- po išvogtas 1907 m.

Girdėtis, jog panašūs pro- testai prie areštavimą Wec- ozolo tęsis Amerikoje iki ne- bus atmetas caro valdžios re kalavimas. Reikalavimas išduoti Wecozolą yra panašus pasikėinimas, kaip buvo su Rudavičium ir Paurėnu; to- dėl visų išeivių iš Rusijos švenčiausi yra priedermė gel- bėti Wecozolą.

Gerbiamieji skaitytojai! Man rodos, jog mums yra reika- las, kiek galint pridėti prie užstojimo už Wecozolo gyvastį, nes ir jam gyvastis yra taip brangi, kaip ir mums. Jeigu Rusijos valdžiai pasi- sektų išgauti, nors vienas, kad ir nekaltai intarimais ir nu- žvelgtas revoliucionierius iš Suv. Valstijų, tada galime tik-ėtis, jog ir daugiau tokių pat mūsų brolių apkaltintų ir nevienam prisieitų keliauti į Rusiją ir tenai ant kartuvių atiduot savo gyvastį.

Rengime tad visur minių susirinkimus ir kelkime pro- testus prieš pasikėinimą ant žmonių, iškeliavusių liuosybės šalin.

T. Klevelis.

Cambridge, Mass. Jau antra savaitė mūsų kunigėlis J. Krasnickas savo parapijon- us pradėjo iš pamokslu vadi- ninti „versiais". Taipgi nesi- gėdijo iškolioti visokiais gat- viniiais žodžiais mūsų visų lietuvių gerbiama Dr. Šliu- gą už laikymą prakalbos rugpj- čio 30 d.; nesidrovėjo aprdr- bstyti purvais ir tų prakalbų klausytojų, dadurdamas pa- mokslu gale, jog Cambridge jau esą privi-ę apie 200 be- dievių, o „gerų" katalikų — du syk tiek.

Kertėi Betupis.

New Canaan, Conn. Dar- bai čia šenka labai povaliai, mašinama nuolatos ir mokes- tis; pagal dabartinį visko brangumą, sunku jau darosi ir pragyvent.

Politika čia verda, kaip inkaitintam puode. Du kan- didatai (ant ko? Rd.) pasta- tyti, vienas ir kitas renka sau šalininkus: vienas žada saliu- nams lengvus laisnius, kitas nudaoda blaivininką ir gru- moja striukai padarysiąs saliu- nams. Meilūs, kaip tikri broliai.

Dabar čia įvestas lengvas balsavimo budas: nebereiks rankiotė kandidatus ant listo ir prirasnėti: „yes", bet tam tikrose vietose tik su piestuku padėjai kryžiuką ir atlikta. Lietuviai! Kurie čia esate piliečiais, neparduokite bal- so už alaus stiklą, bet atidu- kite už tuos žmones, kurie ža- da ir gali gero p. daryt

Tėmytojas.

Boston, Mass. Čia susi- tvėrė iš inteligentų tarpo pa-

nasūs esančiai Brooklyne "Liaudies Mokyklai" ratelis, pasivadinęs save "Žmonių U- niversitetas". Tieskas b s: rengti populiariškas paskai- tas. Prelektorais užsirašė: p. Michelsonas, "Keleivio" re- daktorius, p. Vidikas "Tėvy- nės" redaktorius, Dr. Matulai- tis, Dr. Stankus ir dar kitų keletas.

Paskaitas žada tuoj pradėti, kaip tiktaiti atvės oras; lekti- jų klausytojai bus įleidžiami už dyką.

Taip pat ateinančią žiemą tokias pat paskaitas rengia Bostono universiteto akad- mijų ir kolegijų profesori- Harwardo universiteto salėje. Ant tų paskaitų klausytojai mokės įžangos po 75c. už syki, o iš kalno už visas žiemos pa- skaitas turės kiekvienas užsi- moket po 20 dolerių.

Nesenai tapo paliosuotas jaunas latvių laikraščio "Pro- letarets" redaktorius Wecozols arba Rullov, kurį Rusijos valdžia norėjo po penkių metų buvimo iš Amerikos išgauti. Veikiai potam Rusijos amba- sadorius Washington padavė naują skundą ant Wecozolo. Bet dabar mūsų valdžia jau atsikako areštuo, pakol Rusi- ja neuždes \$10,000 kancijos, jog teisingas yra skundas. Rusijos atstovai neturi tokios sumos pinigų, todėl Wecozols pasilieka liuosas ir turbūt jau ant visados, jeigu negaus Ru- sija kam uždėt pinigų.

Kai buvo reikalas uždėt \$10,000 už Wecozolą, tai Amerikos "Socialist Labor Party" tuojaus paskolino ir uždėjo, o Rusijai ji nenori skolint, nors Bostono Elliot- banke turi 20 tukst. dol. Amerikos socialistai juokiasi iš Rusijos biednumo ir pyk- čio; ketina da paklaust: ar daug daugiau ji turi pinigų už Amerikos socialistų partiją?

Star.

Detroit, Mich. Kaip vi- sur girdėt su darbais žmonės bėdavoja taip ir pas mus la- bai daug jau nusiskundžia. Kitam jau ir "revoliucija" pilve gieda, o žmogelis negal- gaut nei darbo nei maisto. Kapitalistai darbus visai stab- do; jau daugelis net visai už- darinėta dirbtuvių. Kaip sa- ko "Detroit Free Press", esą jau apie 100 tukstančių žmo- nių išvaryta iš dirbtuvių ir vis- toliau vždarinėja; kitose gi- dirba vos po kelis žmones, ki- ti gi važiuoja į kitus miestus darbų jieskot.

Šiandien skelbia mums so- cialistai, — sako, kaip įvyks so- cializmas, tai bus žemiškas ro- jus. Ir čia gyvuoja net ir lietuvių socialistų kuopa, kuri surengė čielą eilę prakalbų; buvo pakviestas garsusis A. Baranauskas; kalbėjo keles lygiai dienas visose dalyse mieste, kur tik lietuvių pgy- vents. Saurė visus įsirašyt į socialistų kuopą; bet vos keli nauji prisirašė; liepė visiems lankyties į susirinkimus; tai- gi aš buvau net į du mitingu- nuėjęs po tų prakalbų ir nie- kur negirdėjau jau taip blogai elgianties ant susirinkimų; daugumas narių, iš prisirašy- mo save stotasi labai augštai mokytas; bet kai žiuri, tai dar per greit atsistoja ant dvie-

jų kojų: edasi vienas su kitu už asabiškus dalykus, ardo kuopą, dauzosi, trankosi, pro- testuoja vienas prieš kitą; kad jų centras žinot, ką jie daro, tai tuoj atimtų čarterį.

J. Jonaitis.

Fitchburg, Mass. Nora- čia lietuvių randaš nedau- giausiai, bet iš tų yra vientau- čių, kurie mielai darbuojasi ant tautiškos dirvos ir prisi- mena jos reikalus. 12 d. rugs. per vienuoliktą V. Tamulionies su Jieva Adomavičiute vestu- ves, svečiai besilinksmindami sumetė po keletą centų Lietu- vių Namui Vilniuje. Auka- vo: V. Borisas \$1, Ona Ken- trienė 50c.; šie visi po 25c.: F. J. Stasiukėlis, A. Sima- nauskas, R. Simonauskas, V. Tamulionis, E. Tamulionienė, A. Tamulionis, V. J. Psa- lgauskas, P. Ravevičius, M. Pasenis, A. Marcinkas, S. Kirsas, Kupirica, J. Jasatis, F. Majauskas. Viso labo \$5.00 (išimant persiuntimo kaštus, lieka \$4.93). Pasiun- čiam "V.L." red. ir aukavu- siems ištarim širdingą ačiū.

Šiuo kartu darbai čia eina- si neblogiausiai. Čia gyvuo- ja S. L. A. 203 kp. ir S. S. L. 143 kp. ir Šv. Kazimiero draugystė, kuri per susirinki- mus tik ergelius kelia, o gero nieko neveikia. Nekurie rei- kalauja kunigo, kad pašven- tintų; gal busianti ramesnė...

Frank J. Stasiukėlis.

Grand Rapids, Mich. Medinėse (rakandų) šapose biškį silpniau pradėjo dirbti. Naujai priburusiems sunkiau- jai gauti darbą; nors visgi galima gauti.

Daugumas darbininkų su- sipratusių pradėjo tvertis į unijas, daug ir lietuvių jau priguli; kai sudrūtės unija, ant pavasario žada pareikalau- ti brangesnės algos, nes čio- nais, sulyginus su kitais mies- tais, darbininkai, ar tai "lebe- riai" ar amatininkai, pigiau gauna, negu kur kitur. Pra gyvenimas brangsta, o už dar- bą ku maziausiai temoka. Miesto majoras Elis dabar iš- rodo labai prielankus darbi- ninkams, ir kaip jis išitarė darbininkų susirinkime, jeigu kuomet bus reikalas darbinin- kams, ar streikuose, ar taip kur, tai jis vis busiąs pagal- boj. Taip pat ragina rašyties į uniją, ir organizuoties. Nors yra ant republikonų tikieto iš- balsuotas, bet tikras darbinin- kų draugas.

Vietinė jaunomenė, atvė- sus orui sukruoto kelti vestu- ves. Kunigui vis daugiau dol- lerių pribuna.

Juozas Garnaupis.

New York City. Nors vietiniai lietuviai vėliausiai pradėjo pabusti iš letargos miego ir suprasti vertę moks- lo ir vienybės, vienok spar- čiai eina priekin. Gaila tik, kad mūsų inteligentai, ku- riams turėtų rūpėti lietuvių kilimas, mažai tedirba, išsky- rus p. lę Račiūtę ir p. J. Per- kuną; daugesis tik pavaitoja, padėjuoja, kad mus žmonės "tamsūs", kad "ištautę". Bet tarpe "tamsiųjų" jie nevei- kia... Bet visgi žmonės, vargais-

negalais patis pradeda atitok- ti: pradeda veikti, kuopties į draugoves, ir sujungtom jė- gom šviestis, lavintis sulyg sa- vo supratimo. Štai vietinis Lietuvių Ukėsų Politikos Klubas atsišaukė į vietines draugijas bei kuopas, kad už- eįs žiemos laikui griebties už švietimosi. Pritarusių drau- gių konferencija atsibuvo 16 d. rugsejo, po No. 515 Hud- son st. Delegatus prisuntė šios kuopos: "L. U. P. K.", tris, 52-ra kp. L. S. S. du, S. L. A. 126 kp. du ir T. M. Dr. 43 kp. vieną. Viso dele- gatų buvo aštuoni. Peržiūrė- jus mandatus, išsirinkus tvark- vedžius, pirmininką, sekreto- rių, padaryta šiokie nutari- mai.

Apsvarstyta reikalingumas įrengti angliškos kalbos, raš- liavos ir aritmetikos mokyklą, kurioje protarpiais, kad mo- kiniams nenusbostų, būtų pa- skaitoma trumpos ir aiškios lekcijos iš geologijos, histori- jos ir tt. Trūkstant žmonių, kurie galėtų buti mokytojais, delegatams apkalbėjus pasi- aiškino, jog visos prasilavinu- sios spēkos yra dabar susijun- gę prie "Liaudies Mokyklos". Taigi ir nutarė atsišaukti prie jos dėlei mokytojų, tikėda- mies, kad mūsų tą puikų už- sidavimą "Liaudies Mokykla" parems, t. y. duos mums mo- kytojus.

Buvo taipgi pakeltas klau- simas linkui prakalbų ir pa- skaitų rengimo, bet šis tapo atidėtas ant toliaus.

Įrengimui mokyklėlės rei- kia pinigų, todėl tuotarpu nu- tarta mokyklėlės naudai pa- rengti prieš adventus nepa- prastą "balių" (reikia priminti, kad visas vakarėlio ir šiaip pelnas nepriklausys jokiai or- ganizacijai, tik mokyklos ir šiaip apšvietos skleidimui). Pasilinksminimo vakarą pa- puošti su dainoms, deklama- cijoms, lakiojančia krasa, mo- nologais, žaislais ir t. t. Prie- to bus užkviesta iš Brooklyno du chorai; Apšvietos Draug- choras, vedamas p. P. Bukš- naičio, ir "Mildos" choras — vadov. p. L. Eremino. Įžan- gos tikietai bus visiems lygūs vyrams ir moterims; tik mo- terims skirta viena ir gana puiki dovana prie įžangos.

Tapo išrinktas laikinas kon- ferencijos komitetas ir komi- sija suradimui ruimo mokyk- lėlei. Sekanti konf. palikta sušaukti komitetui.

Si konferencija į newyor- kiečių tarpą labai daug inėšė; tik reikia nenuoalsaus darbo ir linkėti, kad "zodis stotųsi kuno" t. y. kad mokyklėlė įsi- gyventų tarpe mūsų, o mės jos rybose. Įradžia sunki, gal tuliems nurodys; bet sako- ma yra: dirbk, o turėsi. Tai gi dirbkim, o vaisiai bus.

Prie progos turui priminti, kad "Lietuvių Ukėsų Politi- kos Klubas" turės susirinki- mą spalnio (October) 2 d. nedėlioje, naujoje vietoj po No. 515 Hudson st. ir kampas W. 10 st nuo 2-ros valandos po pietų. Yra daug svarbių reikalų. Pribukit visi.

J. M. Danielius.

Newark, N. J. Rugsejo 17 d. vietinėje lietuviškoje Šv. Jurgio salėj atsibuvo kon-

certas, surengtas rupeščių ir triusu Šv. Cecilijos choro, pa- sidarbus vietiniam vargoni- ninkui, p. Radzevičiui. Kon- certas susidėjo vien iš dainų ir deklamacijų. Labai gra- žiai sudainavo p. Radzevičiaus maišytas (iš kokio 50 asme- nų) choras dainas "Karvelėli mėlynasis" ir "Ko liudi". Ne- blogai ir kitos išėjo (dainuota į kokią 15 ar daugiau). Taip gi per du atveju gražiai dainavo East New Yorko choras "Daina" vedamas p. L. Ere- mino: "Tėvynė mano Lietu- va", "Daina", "Girioj" ir "Pa- vasarėlis". Deklamavo Ne- vūliūtė ir Daugšūtė (maža mergaitė) eilutes ir viet. kle- bonas Staknevičius pasakė trumpą ir dailią prakalbą, pa- girdamas dainuotojus ir iš- augštindamas lietuvių dainos grožybę. Po visam buvo šokiai.

Koncertas ant susirinkusių puikų išpuđ padarė. Ištart reikėtų ačiū p. Radzevičiui už jo triusą suorganizavime tokio didelio choro ir palinkėt, kad šitas choras tarpe vietinių dau- giu atsižymėtų tokiomis gra- žiais koncertais.

Plūretaras.

New Britain, Conn. (Mų- sų kor.) Vietinė moterų drau- gystė, vardu "Šv. Onos" nuta- rusi prigulėti į Susiv. Liet. Rymo Katalikų Amerikoje. Tai bus nauja kuopa, kuriai ikišiol vietos čia nebuvo.

Pereitą savaitę aplankė New Britainą "Lietuvos" keliau- jantis agentas p. Ks. Strums- kis. Vaikščiodamas po stu- bas norintiems užrašė "Lietu- vą" ir palikdinejo Olševskio nesenai išspausčius katalogus.

Čion tulas lietuvis susekė, kad pas jo moterį rašinėja meiliškus laiškus du svetimi vyrai (vienstipiai); sakoma yra, kad minėti vyrai nepasku- tine vietą užima lietuvių tar- pe. Iš tos priežasties nekurių bobelių girnos nenustoja ma- lę (mat medžiagos įvalės yra.)

Nuo 26 d. šio mėnesio pra- sidejo vakarinėse mokyklose mokymas; mokys ant savaitės 3 vakarus. Rodosi bereika- lingas bus aiškinimas apie naudą mokoms; už tai pa- tartina lietuviams neapleisti šios progos. Paprastai lietu- viškos merginos beveik visai nelanko vak. mokyklų, tai nors šiemet neapleiskit.

New Yorko Žinios.

— Pora savaičių atgal iš Sing-Sing kalėjimo tapo pa- leistas buvusias armėnų kuni- gas Martoogessian, kuris išbu- vo tenai trejų metų bausmę už rinkimą aukų Armenijos revoliucijai. Dabar vietiniai armenai: revoliucionieriai, hunčakistai, socialdemokratai ir anarchistai, užpereitą nedė- dienį Murray Hill licejuje su- šaukė viešą susirinkimą apie 1200 armėnų. Čia buvo su- ovacijomis pasveikintas kun. Martoogessian, kaipo kanki- nys už Armenijos liuosybę. Kalbėtojai su publikos prita- rimu išnešė rezoluciją, kurio- je reikalauja mūsų valdžios, kad iširtų kun. Martoogessian

bylą iš naujo. Sakoma, kad armėnai turį davadus, jog New Yorko policija ėmusi nuo buvusio turkų sultano Abdul Hamido pinigų ir per sekiojusi vietinius armėnų revoliucionierius. Syki policija net pardavusi turkų valdžiai jų fotografijas. Turkų sultanas išmokėjęs amerikoniškai policijai net 7,000,000 dolerių!

— Anuomsyk trumpai minėjome, jog rusas Evalenko žada inkurti naują rusišką laikraštį. Dabar gi jau gavome ir to naujo laikraščio programą. Jis vadinsis „Rusko-Amerikanskij Viestnik“, eis kas mėnesį pavidale knygos-žurnalo, leidžiamas tam tikros bendrovės „The International Library Publ. Co.“, ir redomas A. M. Evalenko. Bus tai bepartijinis laikraštis ir išpat pirmųjų numerių busias įvestas skyrius „Azevščina ir Buroevščina“, tai yra kova su šnipais ir su jų kedentojais (Buroevu), kurie tankiai šitokiu būdu tik sau garso tejišką.

Redakcijos adresas: The International Library Publ. Co., 102-104 W. 38th Str., New York.

— Sianedel laukiama New Yorke išsedant lenkų socialistų veikėjo I. Dašinskio. Prieš tos progos 30 d. rugsėjo vakare, Cooper Union salėje sušaukiama yra viešas susirinkimas, kuriame Dašinskis laikys pralkabą.

— Pereitą savaitę visi laikraščiai, išimant Hearsto „Journal“ atspaudino indomų mayoro Gaynoro laišką, rašytą į jo seserį. Jame mayoras spėja, kad jų peršoveis Galagher buvo sukurtytas nuo vieno laikraščio, kurio nešvarius raštus Gaynoras visuomenei išaiškino. Tuomi laikraščiu visi nuspeja esant „Journal“? Jo leidejas dar pilnai neišiteisino.

Vietines žinios.

So. Brooklyn'e, N. Y. rugsėjo 18 d. „Lietuvių Jaunų Vyrų Draugiškas Klubas“ kėlė savo pikniką. Publikos susirinko į Washington parką suvirš 1500 ypatų. Įzymiausi pikniko dalis buvo visokie žaislai, pagal šios programos:

- 1) Bėgimas (straight run); bėgo šie: A. Maliauckas, V. Garšva, F. Larkus, P. Klibačiūsis, L. Utra, J. Jorackis, J. Jasiunas, Sabokaitis ir A. Vidziunas. Laimėjo: 1 dovaną Vidziunas, 2ra—Garšva, 3čia—Larkus.
- 2) Juoliais (running jump) bėgo: J. Smith, J. Smith, E. Barth, T. Brown ir A. Klimas. Laimėjo: 1mą dovaną Barth, 2ra—Smith, 3čia—Smith.
- 3) Trišokčiais (three-legged race) bėgo: Johnson, Barth, Smith broliai ir Savičiai broliai. Laimėjo: 1mą Smith broliai, 2ra—Johnson ir Barth Savičiai parpuolė, todėl dovanos negavo.

Tuo naujos rūšies tarpe lietuvių pikniku visa publika labai buvo užganėdinta. Sekr. J. Seto.

— Rugsėjo 14 d. „Aušros Dr-es“ kuopos surengimu atsiuvo prakalbos. Žmonių prisirinko veik pilna Taut. Namu salė—nes kalbėjo Dr. Sliupas. Kalbėtojas plačiai apžvelgė stoką pas mus lavinimos įstaigų; ragino kurti mokyklas ir gymnastikų įstaigas. Bažnyčias stengties nebeužrašyti vyskupams, kurie ir taip jau apie 25 milijonus dol. valdo lietuvių turto. Patarė prisidėti prie atgaivinimo Liet. Laisv. Sus., dėties į „Aušros“ Dr-ją.

Liet. Apšv. Dr-es choras padainavo „Giedu dainelę“ ir „Tegul giria“. Po prakalbų buvo pardavinėjamos „Aušros“ knygos kurių išparduota regis už \$13.05.

— Šiomis dienomis išvažiuoja iš Brooklyn'o į Pennsylvaniją Lietuvių Teatrininkų Draugija, kuri loš teatrus iš eilės: 4 ir 5 spalio—Minersville, 6, 7 ir 8—Pittstone ir 10 d. spalnio Plymouth'e. Tarpe įžymesnių tos grupės aktorių yra p. Kandrotas, lietuvis galindius, kuris išsukia bent kokį lietuvių imtynes ir apsiima parmesit vienu vakaru 2 vyrų laike 30 minučių. Jei per tą laiką nepamens, tai duos dovanų \$25.00. Kiti teatro išpildytojai yra: J. Palkauskienė, V. Ališauskas, J. Palkauskas, B. Ališauskas ir M. Ališauskiūtė. Programa susideda iš imtynių, dainavimų, griežimų ant muzikališkų instrumentų, šokimai, juokai, parodymai magiškių štukų, klasteriai, džingleriai ir tt. Iš Pennsylvanijos teatrininkai ketina pasukti į Chicagą.

Šita draugija pereitą savaitę Taut. Name turėjo perstatymą. Kitam numerį gal bus apie tai plačiau. Dabar tik paminim, kad vyriausi vakaro dalis buvo p. A. Kandrotos imtynės su p.p. Masaičiu (vietiniu) ir Jurgelaičiu (iš Chicagos). Abudu įpusę valandos paguldė.

— Girdėtis, jog Brooklyn'e kas tenai organizuoja lietuvių neprigulmingą Romai parapiją. Jau esąs ir kunigas, neseniai pribuvęs iš Europos.

— Ant 249 So. 1mos tapo areštuota Magdė Zarauskienė už padegimą stubos. Duktė buk išdavusi, kad pirkė žvakės ir uždegusi paliko kerosino klane. Rakandai buvę apsergeti ant \$300, bet ugnis te sugadino ant \$10.

— Girdėtis tveriasi ar jau susitverė lietuvių inteligentų klubas „Lietuvos“. Geros kloties! Čia inteligentų gana daug yra, bet ikiol jokio tarp savęs neturėjo sąryšio.

— Užbaigta derybos apie atbudavojimą ferų nuo Broadway per East River. Per porą mėnesių sakoma jau pradės boteliai vėl važinėti tarp Brooklyn'o ir New Yorko.

— p. Ereminas jau pagijo ir vėl pradėjo mokinti savo vedamus chorus „Mildos“ ir „Daina“.

— Sianedel jau sugrįžęs iš Lietuvos vietines parapijos klebonas, kun. Varnagiris.

Krasos dėzuté.

Rezetai:—„Sonetos“ nebus atspaudintos. Persilpni motyvai.

P. D. Papartis:—Šis-tas gal duosis sunaudoti; rodo naujo tan klausiman nepridėta, o ką kalba kiti, neverta butų vaikyties.

Buvusiam prakalbose, W. terbury:—Gaila, kad turėjom perrašyti ir pertai sutrumpinti. O be perrašymo negalima buvo apsieiti. Męs prašytume biskį aiškiau rašyti, kad mažiau reiktų taisyti. Išmarginaus raudonu rašalu joki zeceriai nebeišskaito. Jau rašant, verčiau ilgesni laiką praverst, ir mažiau, o geriau parašyt.

J. G.:—Labai neparankus raidžių suvingiavimai, supainiojimai jų korespondencijose. Gražiausias yra rankraštis rašytas juo prasčiau, juo tiesiau.

J. Repšius:—Tamstai eiluoti šie-tiek sekasi. Tačiau eilučių „Žagrė“ išspaudinti negalėsime, nes tikrai žiurinti kultūrinis žmonių uždavinys ne žagrė kalama į ginklus, bet atbulai—kareivijos ginklus reikia iškalt ant žagrių.

P. K.: Paprastų korespondencijų nei straipsnių negražiame, jei nebuva pridėta už tektinai krasos ženklelių.

Ant. S. ir kitiems:—Labai prašome, kad kiekvieną sykį rašant į redakciją butų pridėtas adresas. Neatsidėti reikia ant šito, kad skaitytojai; daug lengviau ir greičiau yra rašytojui padėt savo adresą, negu redaktoriui po administracijos knygas įieškinti adresų.

M. Klimavičius, Pittsburg:—Knygų „Antičnyj Mir“ Kautskio, „Očerki pervobitnoj kultury“ Zibergo ir „Osuždennyje v Čikago“ Morkaja—pas mus nėra. Kreipkitės iš šių dviejų viena ar į abu du knygynus: 1) M. Gurevich, 208 E. Broadway, New York ir 2) M. Maisel, 422 Grand Str., New York.

Star:—Tas-pat Brocktono prakalbų aprašymas jau tilpo pereitam „V. L.“ numerį. Meldžiame aiškesne ranka rašyt.

Pašaliniam, Gardner:—Tamsta paškėjęt poperiaus, sukimšot eilutę ant eilutės, nieks negalėjo išskaityt nei pataisyt. O žinutė labai ilga. Todėl nuejo į negujatamąjį archiva.

J. Juodaitis:—Gaila, kad tokiam ilgam atitaisyme nieko nėra atitaisoma, tik patvirtinama, ką pirmesnis korespondentas iš Detroit'o rašė. Jei kur-ne-kur skiriasi, tai mažmožiuose, delei kurių ne žimoka nei laikraštis užimti nei tos pačios ideos žmonėms bartis.

Nauji raštai.

Išėjo Allgemeine Litauische Rundschau Nr. 8.: J. Wanagat, Tilsit, Hohe Str. Nr. 81. In-talpa: A. Niemann „Die Schl-

Iš a. a. Jono Sutkaus palikimu.

EILES.

1) Upas.

Atgyk, atkrisk, prislegtoji krutinė! Nusikratyk šiaurės marinančius ledus! Te tyr's skaitaus pavasario lietus Pazadin' žydinčių gėlelių pynę!

Skambėk vėl, lyros balse sidabrinis, Tegul tavo akordas pirmutinis Nusikrieja angelo sparnais į tą šalelę. Kur Nemunas, kur Vilijos melynė, Šešupe,—ten, kur Lietuvoj Tėvynej Tarp rutų žydi lelija darželyj...

Šalin, šalin, tamsios nakties šešėliai! Jei jų n'įveikia laisvas vėjas,— Išnykite prieš spindulį idėjos! Dora styga!—Skambink tu vėlei!...

Kad tavo pėdsaku į Lietuvą nuskrisiu, Kad pilku paukšteliu savuosius atlankysiu, Su broliais verksiu ir dainuosiu... Aprims skausmai jaunos širdelės... Bet ten, kur rutų šypsoi darželis— Aš vis sau viens galiais burkuosiu... Hamburge, XI.6.05.

Jaunutis.

2) J. B.

(Sonetas.)

Sesute! Kas tavo pažadino jauną krutinę? Kas sukurstė, pusteno širdyje jausmus, Juk štai, išsiskyrus, apleidus takus Senosios kartos, žengi pirmutinė

Iš rumo į seną bakužę. — Ar kraujas Prabilo tavjje mūsų bočių narsių, Ar štai ta pilis kunigaikščių garsių Auklento tą liepsną? Ar naujas

Tas gaivals pasetas ranka mūsų motušės Ką gudžia jau amžių vargus Mieliausios tėvynės? O, tosios širdužės

Man užslėptas jausmas, brangus Kaip baimė Lietuvos, kaip bočių kapai; Už jįjį tave numylėjau—kaip brolis karštai. Vilniuje, VIII. 5. 05.

Jaunutis.

Iš Illinojaus padanges.

(Geografiškai-etnografiškas piešinys.)

(Tasa.)

doriškas vaikų išauklėjimas. Pirmiausia tėvų pareiga į vaikų jaunas sielas įskiepyti meilę ir pagudonę tėvų ir visų suaugusių žmonių—pažinti žmogų; vengti blogų ir nemorališkių kalbų, keiksmų ir tt.; lavinti vaikus lietuviškos kalbos. Tą ir bemoksliai tėvai gali išpildyti.

Patja tėvai turi sergėtis blogi ir priezastis, kenkiančias vaikų doriškam išauklėjimui, kuolabiausiai stengties pašalinti. Sutikmėj vyru su motere gyventi; doriškai vaikučius auklėjant, abiem bendrai dirbant šeimynos labui, nors ir menkais trupinėliais visa šeimyna mairindamosi, buna ramūs ir užganėdinti—jų gyvenimas—saldus.

Bet ant nelaimės, šitose anglekasių bakužėse męs rasime visai ką kitą. Doros ir mokslo keliu tik kokis 10% teina, likusios gi šeimynos gyvena „savotiškai“: prasilenkia su dora, su žmoniškumu—savo užduočia. Didžiausia priezastimi doriško mūsų anglekasių nupuolimo, yra perdidelis naudojimas alkoholio, kurį čia geria vyrai, neapsileidžia jais nei moteris. Berods gamta suteikė moterims po didesnę blaiybės šakelę, negu vyrams, bet čia jos tą gamtos dovaną pamynė po kojomis. Tai gi nepildant gamtos tiesių, negali nei savo užduoties priderančiai atlikti. Priderančiai atlikti šioms moterims savo privalumus, nėra nei noro, nei energijos, pagaliaus nei... spekos. Ilgesni laiką tokios moteris susirinkę praleidžia „savotiškiems“, be jokios vertės pasikalbėjimams (einoma, prie aluočio), negu savo menkoj bakužėj dirba visos šeimynos naudai. Žinoma, tokioje bakužėj ne tik kad jau nėra švarnumo, bet ir visoki šeimyniški reikalai neatliekama į laiką. Ypač verta pasigailejimo jų vaikų: jie prikenčia ir alkio ir smugių, kuriais parėjus

pusgirtė motina nepasigailei savo kudikių apdovanoti. Tokios motinos rimtu žodžiu savo vaikų nepamokina, neigi rimtu žodžiu paliepia ką-nors savo vaikams veikti, priešingai, kumščia ir keiksmais prisskymus davinėja. Pamatyk, miels skaitytojau, ar gal tokios motinos dorai vaikus išauklėti!

Vyrai dirba kasyklėse; ilgumas darbo—8 valandos. Atliekamo laiko nuo darbo ir poilsio yra 3-6 valandos. Jeigu tą laiką išnaudotų geriems tikslams: pasiskaitymui laikraščių, knygų; pamokymui vaikų; pasikalbėjimui apie geresnius, naudingesnius gyvenimo punktus, kaip tai augštai jie pakeltų savo protą—dvasią! Ir čia deja: nelinkę mūsų vyrai prie mokslo ir doros, prie žmoniško gyvenimo. Alus, kortos, barnis, jų viecatinis idealas. Visoki šeimyniški nesupratimai: ginčai, barnija, keikimai, peštynės gimsta vien delto, kad jie blogųjų ypatybių išvengimui kitokio kelio neranda neigi jieško.

Tokių šeimynų visas gyvenimas nepadorus; todėl ir jų vaikai nepadoriai buna išauklėti. Kaip liudna darosi girdint jų 3-4 metų kudikius, arba 15 ir augščiau metų skaisčius, kaip rožės, jų dukteris blyzyzgojant, keikiant netik ant savo sandraugų, bet ir ant savo tėvų ir suaugusių žmonių. Baisus apsi-reiškimas. Lietuvių vaikai mažai skiriasi nuo paprasto gyvuno, jie be jokio tikslo, be jausmų; nepažįsta žmogaus, nei patis savęs—gyvena tik delto, kad gyvi...

Yra dar ir pašalinės priezastis, kenkiančios vaikų doriškam išauklėjimui. Kaip visur taip ir čia šeimynininkai laiko įnamius (burdingierius). Didžiama iš jų įnamių nupuolė dorų; jų visa energija išaikovojama keikamams ir visokioms nenormališkomis kalboms: jų vienintelis tikslas—juokų padaryt. Satyra yra geru daiktu, bet ant nelaimės jų satyra dvokia nemorališku, o toki nemorališku turi nemažą ant vaikų intekmę. Šeimynininkai tokių įnamių nepašalina nei neperspėja, kad jie padoriau elgtųsi. Kalti nepadoraus šeimyniškojo gyvenimo yra ir kunigai. Kun. P. V. visuose savo pamoksluose (bažnyčioj—šventoj vietoj) daugiau patsai keikia, negu rimtų pamokinių žmonių duoda. Kadangi tokioms šeimynoms bažnyčia yra vienintelė mokslo įstaiga, tai jos nieko daugiau neišmoka—kaip tik kitas, ar reikia ar nereikia keikti. Daugiausiai kunigai bažnyčiose keikia socialistus ir laisvamanius; šeimynininkams, neva katalikams, liepia tokių įnamių nelaikyti savo namuose, nors šie ir rimčiausiais žmonėmis butų ir šeimyninčių vaikams ir patiems šeimyninkams butų pavyzdžiais dorų gyvenimo. Mat mūsų kunigams ne šeimynos dora ir laimė rūpi, tik jų doleriai...

Jaunuomenė, kuri dar ketina priimti moterystės ryšį, prie tokio gyvenimo visai nesirengia, nei gi turi nors mažiausį supratimą apie tėvo bei motinos busiančias pareigas. Labai jau laikas butų mūsų jaunuomenėi pagalvoti apie tai: surasti šaltinius, iš kurių butų galima semti žinias—mokslo. Didžiausi mokslo šaltiniai, kaip laimingai šeimynoje gyventi, galima rasti geros knygos ir pirmieviškuose laikraščiuose. Prisirengus prie šeimyniškojo gyvenimo geriau pataikys gyventi pagal gamtos tiesas. Bet veltas butų siulinimas mūsų moterims ką-nors naudingos iš laikraščių ir knygų pasimokinti, kad geresius suprastų savo priedermes; iš jų kiekviena yra įsitikinusi, kad ji geriau pataiko gyventi už visas kitas ir nereikalauja pašalinių pamokinių. Prie šios progos dar turiu paminėti apie joms teikiama laikraštį. Ponios Viskoškienės yra geras tikslas savo vienantaus šviesti, ir turi praktišką vertę: bet deja: mūsų moteris, su mažu išsimumu, iš joms skiriamo laikraščio, esu persitikrinęs,—nesinaudos. Jos jokio mokslo nepripažįta; tuom labiau neprirįsta mokslo besitobulinimui; pagal jų nuomonę tai ir Adomas su Jieva taip-pat augštai protiškaisti stovėjo, kaip šiandien visas civiliziuotas pasaulis. Taip gi jos mano, kad iš priezasties laikraščių ir knygų skaitymo yra „paklydusi—ištvirkusi“ visa žmoniija. Tai bent protas! Dabar grįšime prie temos.

Putinelis.

(Toliaus bus.)

Kryžiuočiai XI ir XX amžiuose.

(Tąsa.)

M-tuose 1315 Lietuva Vytenio nebeteko. Lietuvos sostą užėmė Gediminas (1315-1340). Kryžievių nežmoniški užpuolimai taip jau įvargino šalį, jog Gediminas (1323 m.), kad tik išvengtų tų baisių, buvo sumanęs apsikriktyti. Bet išgirdęs tai kryžieviai, bijodami nustos kariavimo priežasties, — dar labiau tužo ant lietuvių. Tuoj prasidėjo baisios karės ir žmogžudiški plėšimai. Tuose plėšimuose labiau atsižymėjo perkrikštąs Parveltis, kuris su 19 savo bendrų trankėsi po miškus ir nutykines naktį bemiegančius žmones, — visus iškirsdavo, jų turtus pasiimdavo sau, iš kurių dalį duodavo kryžiuočių kunigams, „vieton dešimtinės“.

Bet negana buvo tų baisių iš krikščionių pusės. Tame pačiame laike kryžieviai apgulė Mėduogalės pylį ir privertė ingulą pasiduoti; didysis mistras, žuot apkrikštyti 3,000 klupančių ir pagailos prašančių žmonių, — visus liepė iškirsti!

Bėgyje 1336 m. popiežius Benediktas XII. sušaukė didelę kryžievybę, kurios vaisiais buvo nežmoniški teriojimai. Čia nors trumpai paminėsime vieną padrebinančią kovą.

Kiekvienas tų gadynių Lietuvos istorijos puslapis parodo neišpasakytą lietuvių kantrybę, meilę tėvynei ir liuosybę. Kad lietuviai geriaus gėdė mirti negu atiduoti savo tėvynei ir liuosybę ištvirkusiems krikščioniams, geriausiai gali mus intikrinti šitas paveikslėlis. — Sušaukti iš naujo popiežiaus šaldrai (1336 m.) sušvienijo su kryžievių ordenu ir grūdosi į Lietuvą. Vienoje apygardėj žmonės, maži ir didi, visi susirinko į Pelenės pylę, idant apsisaugoti nuo ateinančių neprietelių. Pylies vadas, Margeris (Margis), jau iš tolo matė gaisrus dumus. Žinojo jau savo likimą; bet kantriai laukė neprietelių. Neuzilgo ir pati pylis tapo apgulta. Pylies inguloje, apsuptas burys lietuvių, tėvai su savo vaikais ir moterimis, kaip liutai gynėsi. Bet sunku buvo atstovėti priešais geležia nuo galvos iki žemės apsišarvojusius vokiečius. Antgalo vokiečiai pylį nždegė. Margeris, matydamas, kad reiks kliuti į vokiečių nagus, liepė sukurti pylį ugnį, kunigams ją pašvęsti, pirma sudeginti turtus, o... paskui patiemis kirstiesi ir degintiesi. Pats Margeris pervėręs savo krutinę ir tą pat padaręs savo žmonai, krito ant jos sakydamas: „Te krintas kraujas ant mūsų kraugerių, kurie drįsta išplėšti mūsų liuosybę; laimingi esame, kad dar liuosi mirštame“.

Lietuviai mat taip mylėjo savo liuosybę, kad velijosi broliu broliui perverti širdį, bet nevergauti nedoriams krikščionims!...

Gedimini pasimirus (1340) dar turėjo Lietuva tris sumanius valdonus. Pirmu buvo Olgerdas su Keistučiu, kuriuodu viešpatavo nuo 1345 iki 1374 m. Olgerdas buvo didžiuoju kunigaikščiu visos Lietuvos; Keistutis gi, Zemaičių valdonas, jam talkinėjo. Keistutis prieš savo mirtį (tapo nužudytas per nedorą savo broliavaikį Jagailą), buvo didžiuoju Lietuvos kunigaikščiu (1381-1382). Kryžievių užpuolimai vis dar nežilovė, bet pasididino. Pro tarpų 1344-1377 metų kryžieviai padarė stambesnių ant Lietuvos užpuolimų 90, kalavijuočiai — 30 Išto galima suprasti, kiek lietuvių kraujo išliejo godūs krikščionys, viešpataujant Olgerdai ir Keistučiui!

Lietuva nuo Olgerdo viešpatavimo iki Vytauto (1392-1430) vėl turėjo pragyventi sunkius laikus. Galima sakyti, kad tik tai Olgerdo su Keistučiu padėti Lietuvai tvirti pamatai, nedavę sugriuti galingai valstybei. Kryžieviai per tą visą laiką tai atvirai, tai pasalomis užpuolinėjo gyventojus. Galiausiai savo teriojimais taip inkyrėjo Vytautui, kad šis jau nebegalėdamas ilgai kęsti, — pradėjo rengties į karę.

Ta karė atsituvo ties Žalgiriu (1410 m.), kur kryžievių ordeno galybė tapo sutrinta ant amšių.

Regėjome kryžievių darbus, nuveiktus jau paminėtuose metašimčiuose; dabar pažūrėkime į jų (kryžievių) inpedinių darbus, tebeva-

romus šiandien. Apvaikščiojimai, kurie šiemet yra rengiami paminėjimui 500 m. sukaktuvių nuo to laiko, kada Vytautas galutinai sumušė kryžievių ordoną ties Žalgiriu, — aiškiausiai mums dabar parodė: kad didžiūmai lietuviški kunigų tiek rupi tauta, kaip anuometiniams kryžieviams rupėjo Kristaus mokslas. Kaip anie kryžieviai, prisidengę Kristaus vardu ir kryžiumi, rado priežastį karėms su Lietuva, taip šių dienų kryžieviai prisidengę neva tautos vardu, suranda būdą, kaip guviau prisilinkti prie tamsesniųjų ir veikti lietuvių nenaudai. Męs jau skaitėm visuose laikraščiuose, kaip mų-ų tuli kunigai, išgirdę jog kur nors mylintieji savo tautą lietuviai rengia jubilėjinį apvaikščiojimą, prakalbas — stengiasi ten sukelti nesutikimus ir kaip nors išgriauti, o pastatyti viską ant savo pusės.

Jų tikslas suprantamas. Mat, jeigu patie lietuviai prie šitos progos atsizvelgs į savo tautos istoriją, dažinos, kad popiežius buvo valdimierium kryžievių ordono, — kurį jau apibriežėme ir parodėm kokiais darbais jis užiminėjo, — vargu tada betikės, kad už popiežiaus pečių tupi dvasė šventa...

Pasekėm bus tokios, kad daugelis mūsų kunigėlių turės pamesti tinginį, priversti bus daugiau dirbti žmonių kulturai, turės ir patie savo triusų prisidėti prie statymo su gražiais pakajais klebonijų; mažiau begausdīs tam ių žmonių Dievo praeiksmais ir velniais, o daugiau rupinsis skelbti gamtos ir draugijos mokslus.

Kovos ties Žalgiriu jubilėjinį sukaktuvių dėlei, lietuviai rengia įvairius apvaikščiojimus, nes ta kova turėjo atnešti lietuviams ne mažą naudą: kryžievių ordonas, kuris teriojo Lietuvą — kaip augščiau patyrimė — suviršum per tris šimtus metų, — ant amžių tapo autrintas. Kada visi lietuviai rengia tam gana svarbių mų-ų istorijoje nuotikiu paminėjimus, štai apgyvenusieji Chicagos miesto dalį „Town of Lake“ lietuviai (17 liepos, š. m.) parengė ir gi tokį apvaikščiojimą. Kadangi ten randasi daug atsikrų draugijų, taigi apie 9-nios susivienijo kruvon, idant parankiau butų apvaikščioti jubilėjų. Vardan visų tapo išrinktas komitetas, parupinimui dainininkų, kalbėtojų, deklamatorių, — žodiu, sutaisymui programos. Komitetan patenka laisvų pažvalgų žmonės, — žinoma užkvietė ne vien kunigus, bet ir svetiškų asmenis; pirmiausia buvo paskirta vieta tautiškam chorui (ne bažnytiniai), paskui svietiškiems kalbėtojams (K. Šeštoku ir K. Sliupui), o ant galo, taipgi ir svietiniui klebonui, Skripikai. Kunigas, pamatęs tokią programą,

(Užbaiga bus.)

Lietuviški žaidimai.

Guzinėjasi. — Kas gi nežino šito smaugaus, pilno juokų ir klegesių žaidimo, taip plačiai žinomo veik kiaučiai visą Lietuvą. Gaila, kad jis ilgainiui tampa užmirštas.

Guzinėties galima lauke, aprėnus su lazdele ratą, iš kurio nevalia nei vienam išeit; bet geriausia lošti stuboje.

Visu — pirma reikia išrinkti gaudytoją. Juoni niekas nenori but, todėl žaidimo vadovas sustato visus svečius į eilę ir nuo galo pradėjęs skaito su pirštu į kiekvieną, kalbėdamas: Hini, mini, enki, tinki, oder, foder, olki, tolki, vigul, vagul, vakt!

Kiekvienas gavęs žodį „vakt“ išeina iš eilės: jis jau gatavas guzinėtojams, o vadovas skaito vėl į kitus tiek sykų, kiek yra žmonių ir visi gavę „vakt“ išeina iš eilės, pasilieka tik du, iš kurių vienas gauna žodį „vakt“, o kitas lieka gaudytoju.

Gaudytojui užriša akis su skepetuke ir jį turi visus po grėdį arba po ratą gaudyt. Visi jo lenkiasi, slėpstoti ir erzina; kitas ir gnybteli. Bet listi po stalą ar išeit už durių, nevalia; jei kas tą padarytų, tai vadovas sušunka „Valio!“ o gaudytojas nuplėšia sau nuo akių skepetuke ir užriša tam, kuris prasitengė.

Visi guzinėtojai lig vienam reikia išgaudyti.

(Urašyta nuo O. Vingelienės, iš Pajevoniškių, Suv. gub.)

Zuzana Moravska.
Vilkų Lizdas.

Apysaka iš kryžiuočių laikų.

Skiriama paangantiai jaunoms.

IŠ LENKŲ KALBOS VERTE

A. Vėgėlė.

(Tąsa.)

Nedidelis, truputį susilenkęs, išrodė nebejaunu, bet ištikrųjų jis buvo dar jaunas, tik vargas suseni-

no jį. Nuo senai jau gyveno jis pas kryžiuočius. Mokėjo jis gerai vokiškai, bet mokėjo dar ir kitokią kalbą, nes grįžtant iš karo, kuomet paprastai buvo vedama belaisvėn daug vaikinių, šnekučiavosi su jais išsyk, vaikai gi glaudėsi prie jo, apsakindami jam mozuriškai apie savo tėvą ir motiną. Tačiau mažiau iš anos pusės budavo atgabenama vaikinių „Vilkų lizdan“, žymiai daugiau budavo tokių, ką garbino Perkuną ir ažuolus, o šventojo tikėjimo visai nežinojo; tų kalbą tėvas Germanas dar geriau mokėjo ir noriai su jais kalbėjo.

Iš kur buvo? o kas gi to klausė. Kryžiuočiai gerbė jį, kartais ir pas didįjį Mistrą buvo kviečiamas. Dietrich von Altenburg, pildantis Mistro pareigas, dažnai kalbėjosi su juo apie viską. Reikalingas matyt, buvo jis jiems, nes kiek sykų paimtasai belaisvėn koks nors vaikas pradėdavo daryti maištą, žodžiai tėvo Germano visuomet numalšydamo jį. Jis ir labiausiai iširdusį kryžiuotį mokėdavo nuraminti. Visi jį už tai gerbė. Viena tik Kobolda, nors ir labai žemai lenkdavo galvą prieš tėvą Germaną, dušioje tačiau nekentė jo, nes, neleidamas jai nepadoriai elgties su pavestaisiais jos globai belaisvais vaikinais, ne sykį rusčiai barė ją už tai.

Todėl tai ant kiekvieno žingsnio stengėsi kenkti jam, o gerindamosi prie jo, visur sekė jį.

Vos tik tėvas Germanas nuėjo „Vilkų lizdan“, Kobolda išlindo iš savo landynės. Sagniauzė abidvi kumščias, sukeikė ir, atsistojusi prie inėjimo pilin, nutarė laukti; kol išeis karžygis von Altenburg. Nelgai prisiejo laukti. Duryse pasirodė von Altenburg. Apstojęs atidžiai žiūrėjo į aną „Vilkų lizdą“, ypač gi atidžiai žiūrėjo į rusio krotomis užkaltą langutį.

— Galvijai! — sumurmėjo ir jau norėjo eiti toliau, kaip tuo laiku užbėgo jam kelią Kobolda.

— Karžygi von Altenburg, garbingas pone!

— Šalin! — sušuko karžygis, užsidengdamas ranka, tarsi norėdamas nusivyti nuo savęs šmeklą.

Kobolda tačiau nenusiminė. Valandėlį atsiliko nuo jo, bet eidama paskui jį vėl pradėjo:

— Žinau jau, kas visame tame kalta.

— Tu ir tavo vyras, niekšai! sušuko von Altenburg ir, nežiūrėdamas į einančią paskui jį moterišką, pridurė:

— Šalin man iš akių!

Kobolda apstojosi ant vietos; tačiau nesiliovė. Tyliai nudumė į „Vilkų lizdą“, kur inėjusi pro didžiąsias duris, greitai išsmuko šalinėmis durimis kieman; kuomet gi von Altenburg atidžiai apžiurinėjo langelį, jį prisiartinsi prie jo tarė:

— Tėvas Germanas ir aklaasai Bernardas buvo susitarę su jais; Germanas pavedė Bernardui jieskoti jų už murų.

Nenoromis krupterėjo Dietrichas, neatkreipė tačiau akies į Koboldos žodžius, kuri tuoj ir išnyko iš kiemo. Tuompat laiku „Vilkų lizdan“ inėjo tėvas Germanas ir maloniai pažiūrėjo į linksmą Koboldą. Neišturėjo tačiau moteriškė to jo žvilgėnio ir sumišusi prisiglaudė prie muro, lyg iš pagarbos į praeinantį. Germanas, dar sykį pažiūrėjęs į ją, prisiartino prie Dietricho ir tarė:

— Tyrinėjau kitus, nieko nežino, tai pasiunčiau anon pusėn murų Bernardą, kuris nors ir aklaas, bet geriau pamatys, kaip šuntas reginėti. Negalėto jie toli nueiti, kuomet suras juos, sulaukys už vartų, iš kur aš jau atvesiu juos.

— Ar galima jums tikėti! — paklausė Dietrich, žiūrėdamas į dvasiškį.

— Argi apgavau kuomet nors just — atsiliepė Germanas, žiūrėdamas į Dietrichą, kuris taip pat, kaip ir Kobolda, neišturėjo jo žvilgėnio.

— Paskutinį sykį intikiu jums — tarė, dėdamas ranką ant Germano peties — bet jei apsigaučiau, bėda jums, bėda tiems vilkiukščiams!

— Bereikalingi jusų grąšinimai, tik kraują sau gadinate — rimtai atsakė Germanas — jusų gi kraujas turi buti ramus, neverta jo tokiais menkniekiais gadinti.

— Tai ne menkniekis — sušuko išitiesdamas kryžiuotis. — Man jiedu abudu buvo reikalingu, aš norėjau turėti iš jų gerus šunis, kurie nemažai savo nosle butų man patarnavę.

— Jei kam rupi šuo, tai neuždaro jo rusin, nes gali nustoti noslės.

Tuo tarpu vėl pasirodė Heksas.

— Karžygi, pone! — tarė, rodydamas ryšulį su rištų rubų ir truputį kruvinų plaukų.

— Tai visa, ką galėjan rasti.

— Aš ne skudurių rinkti siunčiau tavo — sušuko Dietrich — aš noriu matyti juos gyvus!

Heksas pradėjo dar aiškinties, bet kryžiuotis neklausė jo, tik sušvilpė švilpuką, kurį turėjo už juostos. Tuoj inbėgo du stipri tarnu. Dietrich parodė ranką į Heksą.

— Nuveskite jį rusin.

Heksas puolė ant kelių prieš jį, bet nieko nepagelbėjo tai. Tarnai, pagriebę jį iš abiejų pusių, temptė ištempė laukan.

V.

Kryžiuočių rumo rusis buvo suvienytas su kanalais, kurie tęsėsi net ligi Vislos. Į tuos kanalus buvo metama visokios šukšlės ir taip pat ir lavonai tų, kuriuos kerštingi kryžiuočiai nužudydavo. Kad tačiau per esančius kai — kuriose kiemo vietose geležiniai krotais užkaltus kanalų langelius nesigadintų kieme oras, vėl buvo pravesta rynos, kuriomis nuolat bėgo iš Vislos vanduo. Tasai vanduo, krisdamas iš viršaus, plaudė viską upėn.

Taigi ir kuomet Siaurtis, o paskui jį ir Jonas, išoko anon skylėn, pagriebė juos vanduo ir nežinia kaip ilgai nešė juos tolyn. Vargšai vaikai, norėdami gelbėties, instinktyviškai rankomis ir kojomis judėjo, kas apsaugojo juos nuo nuskenimo. Vandens nešamas Siaurtis pirmasai perplaukė ant kažkokio akmens ir įsitvėrė jo rankomis. Nuvargęs tačiau jis buvo taip, kad negalėjo valdyti rankų, lyg butų jau paskutinė jo gyvenimo valanda atėjusi.

Neuzilgo tačiau atsipeikėjo ir pradėjo graibyties rankomis aplinkui... Vanduo čia mažai jau siekė; atsisėdo todėl ant akmens ir ilėjosi. Staiga pajuto, kad pro nukartas vandenin jo kojas praplaukė lyg žmogaus kunas.

— Jonai! — sušuko Siaurtis drebančiu balsu ir, nieko nemanydamas, nusileido žemyn nuo akmens.

Vandens tolyn stumiami, plaukė jie kanalu, ir kokiu būdu atsidūrė tarp augančių upės pakraštėje žolių, ir kaip ilgai ten gulėjo, nei patie nežinojo. Kuomet atsipeikėjo Siaurtis, vis girdėjosi jam vandens užimas, toli kalbančių žmonių balsai, nežinojo tačiau kur jis yra, kas aplinkui jį dedasi. Tik švietė jam saulės spinduliai, putė ramus lauko vėjelis, o ten, tarp žolių, paukštelių balsai skelbė jam, kad aplinkui jį yra gyvybė. Prasitrynė vaikas akis, apsidairė ir staiga užgirdo vaitojimą. Visomis jėgomis pakilo ir pasirėmė alkune. Netoli jo gulėjo visas purvinas ir sužeistas Jonas... ant jų melsvasai dangus.

— Jonai! — sušuko Siaurtis — Jonai! — dar sykį atkartoj, norėdamas persitikrinti, ar gyvas ir ar ištikrųjų mato tai, kas jam akyse matosi.

— Ką? — atsiliepė balsas iš artimų krumų.

Sudrebėjo širdis Siaurčio krutineje, pakėlė galvą ir klausėsi kaip kiškis, norėdamas persitikrinti, iš kurios pusės grąšina pavojus. Apėmė jį miegas, bet nepasidavė jam.

— Ką! — atkartoj balsas iš krumų — kas mane šaukia?

Prasiblavė užgirdęs tą klausimą Siaurtis ir šliaužte nušliaužė ton pusėn, iš kur girdėjosi balsas. Krumuose prie pat upės kranto, dar vandenyje, gulėjo purvinas, be rubų, kraujais apkepęs, Jonas, gulėjo jis primerktomis akimis ir vis kalbėjo sau:

— Ką? ką?...

Siaurtis uždėjo jam ant galvos ranką ir tarė:

— Jonai! tai aš, atsimerk... abudu esava ant gryno oro... saulutė šviečia... paukšteliai gieda... Kaip tai atsitiko?

— Kaip tai atsitiko? — atkartoj Jonas; atmerkė akis, apsidairė, bet iš viso — ko matėsi, kad nieko nesuprato.

— Kaip mėš nenumirėm — sušuko Siaurtis, ir apsidairęs tik dabar pastebėjo, kad ir jis, taip pat kaip ir Jonas, be rubų, kad kraujas teka iš apnuginotos jo krutinės, o visas gi purvinas.

— Tai pasidarėme — tarė pusbalsiai — brr! kaip man visur skauda.

Oia pastebėjo tyrą upės vandenį pakrantėje. Nemanydamas nieko, inbrido vandenin, o nors ir skaudėjo žaizdos, nardėsi jame kaip žuvis, apsiprausė ir, išbridęs iš vandens, atsigulė pakrantėje pagulėti. Trupučiai laiko praslinkus, kiek geriau jam pasidarė, bet badas kaskart labiau pradėjo kankinti jį.

— Na, o kad taip Joną nuplovus vandeniu, tai taip pat atgytų dviese smagiau mums butų. — Jonai! Jonai! — sušuko, kumšterėjęs draugą, bet tas tik suklibino lupas, tačiau nenusibudino.

— Na, kaip matyt, brolau, reiks man tavo neštil!

— Ir sunkumas gil — pridurė po valandėlės, norėdamas pakelti Joną nuo žemės.

Atsisėdo todėl, pečiais į draugą, uždėjo jo rankas sau ant kaklo ir bandė drauge su juo pasikelti. Bet ir tai velni; vargšas Siaurtis visomis jėgomis norėjo pakelti jį, bet vis velni, juo labiau, kad Jonas ne tik tai patsai nepadėjo kelties, bet dar visa savo sunkuma traukėsi prie žemės.

(Toliaus bus.)

Dovanos! Dideles Dovanos!

Kas užsirašys „Vienybę Lietuvnikų“ tiesiai iš redakcijos:

2ms metams \$4.50c.	
Gaus „Atlasą“ vertės	\$2.00
„Pažvelgus atgal“ vertės	\$1.00
Tris kalendoriai vertės	50
2 metams \$4.00.	
Gaus „Atlasą“ vertės	\$2.00
Tris kalendorius vertės	50
2 metams \$3.75c.	
Gaus „Pažvelgus atgal“ vertės	\$1.00
Tris kalendorius vertės	50
1 metams \$3.50.	
Gaus „Atlasą“ vertės	\$2.00
„Pažvelgus atgal“ vertės	\$1.00
Tris kalendorius vertės	50
1 metams \$3.00.	
Gaus „Atlasą“ vertės	\$2.00
Tris kalendorius vertės	50
1 metams \$2.50.	
Gaus „Pažvelgus atgal“ vertės	\$1.00
Tris kalendorius vertės	50

Pasiskubinkite, nepraleiskite šios puikios progos, nes retai ji buna, ir tik iki 1 Lapkričio tėra duodamos šios gražios dovanos, ir jubilėjinis numeris, pirmutinis toks lietuvių laikraštijoj.

Atkreipkite atidžią visi, ir praneškite savo draugams apie tai, o jie bus jums labai dėkingi.

J. J. Paukštis & Co.
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

acht bei Tanenberg“ (tąsu ma). U. Sargas, Baltische Verhaeltnisse“. K. P. Svečias „Kulturbestrebungen der Li-tauer ir Gross Britannien“ (tą suma). Aus Amerika (apie Liaudies Mokyklą).

Dagis No. 9.
Vadovas No. 25.

Ar yra Dievas? Parašė Do-no Kazokas. Išleido viršminė-to klausimo mėgėjai. So. Bos-ton, Mass. 1910. Pustl. 62. Prisiuntė autorius.

Reikalingas

tuojaus zeceris į „Vien. Liet.“ spaustuvę prie raidžių staty-mo.

Parsiduoda Spaustuvė.

Senas būsines, išdirbtas per 20 metų, spaustuvė, knygų pardavinė-čia, taipgi pardavimas laivakorių ir siuntimo pinigų agentūra. Norin-čiam prasiekti gera proga.

Dasiznokite pas
J. J. Paukštis & Co.,
224 E. Main St.,
Plymouth, Pa.

Pataisymas.

„V. L.“ 38 num. žiniuose įsiekverbė apmaudinga klaida. Pasakyta buvo koresponden-cijoje, jog vienas So. Brook-lyno salioninkas nenorėjo pri-aidėti prie tautiškų reikalų. Tuomtarpu tas atsitiko visai ne So. Brooklyne, bet tai pa-čiame Brooklyne.

Pirmos spalio paroda!

Ir demonstracijos su protestais priešais inunction streikuose atšibus 1 d. spalio, prasidės nuo 7 val. vaka-re. Visi darbininkai privalo susi-rinkti ant kampo Joralemon ir Court Strs. ties City Hall. Daveža Cross-town ir Greenpoint karai. Kurie nežinos, tegul susirenka į Tautišką Namą. Visus darbininkus užkvie-čia

64 ir 58 Siuvejų Unijos Skyrių Komitetas.

Ant randos

Šviesi, 25x50, dėl šapos vieta. Randa pigi! Dasiznokite pas Horwitz Bros., 78 W. 6-th St., Brooklyn, N. Y.

Kraujo nusekimas.

Kraujo nusekimas yra labai serioziškas dalykas ir visuo met reikia kaip galima greičiaus kraujas papildyti. To-kiuose atsitikimuose jūs var-tokite Trinerio American Eli-xir iš kartaus vyno, žinodami, kad jis yra geriausias kraujo papildytojas. Jūs turite tą patį daryti, kada kraujas ims nebeteikti jo reikalingiausių sudėtinųjų dalių (ingredientų) —raudonų gumulelių. Jūs privalot sutvirtint juos, nes kitaip greit nebegalėsit dirbti. Kraujas nusilpuėja, kai tik jų virimo organai neveikia

Labai smagu skaityt „Baltramiejaus naktis!

Šitoj knygoj atrasi daugiau juokų, ne kaip 10 juokinguose laikraščiuose per 10 me-tų; daugiau patiekos, ne kaip išgeriant 10 baškų alaus, daugiau gerų rodų, ne kaip visose senmergių, gyvenaščių ir daktų leistruose ir daugiau smagus pakutenimo, negu per Ruggjūt ant šalynės šieno—vakare KLIERIKŲ su murgi-noms ir t. t.

Jei neturi dar tos knygos, tai nelauk nė mėnesio, nė dienos, bet tuojaus pasiųsk 75 cent., o apturėsi, adresuojant:
J. Naujokas, 120 Grand St., Brooklyn N. Y.

Apturėjęs tą knygą, tuojaus gerai ir smagiai atsisėsk ir ją skaitydamas turėsi dau-giau džiaugsmo ir gerų laikų, negu kad butum radęs 75 dol., ir daugiau karščio, negu davatka su jagamastėliu klebonijoj, išgėrus 10 galionų degtinės. Jį vyrams ir moterims žingėditi.

Tik ant trumpo laiko proga gauti 1 doleri dovanu knygoms!

Kiekvienas, kuris tik per mane užsirašys sau, arba kitą naują skaitytoją laik-raščiu reikalbais, prisiunčiant \$2.00 ant mano vardo, apturės vieng iš žion pa-minėtų laikraščių: t. y. „KOVA“, „LIETUVŲ“, „VIENYBĖ LIETUVNIKŲ“ ar „LAISVĄJA MINTI“ per išstisus metus; taip-pat gaus dovanai garsiąją kny-gą „BALTRAMIEJAUS NAKTIS“, vėgsta iš francuzų kalbos, kurios kainas 75 c. ir dar „GRAMATIKĄ (MOKYTOJĄ)“, iš kurios išmokas a n g l i š k ą KALBĄ, taip labai reikalingą Amerikoje. Laikraščių prenumerata metams vistiek 2 dol. kaštuoja. Jei užsirašys iš rėdystės, bet kuris pėg mane užsirašys, tai gaus ir laik-raščį ir labai naudingas knygas. Kaip tik prisėg 2 dol. už naują skaitytoją, tuo-jaus viską apturės. Metas skaitosi nuo dienos užsirašymo. Duodu dovanas, kad laikraščių skaitytojai dauginęsi ir lietuviai, kaip ir svetimtaučiai turėty gramati-ką, išmokyti anglišką kalbą.

J. Naujokas, 120 Grand St., Brooklyn, N. Y.
„The Jungle“—„Raistą“ dar galima gauti, prisiunčiant VIENA DOLERĮ.

taip, kaip jiems reiktų, mat, jenas tasyk ne-ti tinkamai su vartojamas. Ksda viduriai nevalyvi, kraujas suseni. Tri-nerio American Elixir iš kar-taus vyno tokiuose atsitiki-muose yra beabejoto geriausis vaistas. Reikia jis vartoti, kai tik jų viduriai atsiasako priimti pakaktinai valgio, ar-ba kada po valgiui jums pra-deda daryties nelabai smagu. Vaistų sankrovose.
Jos. Triner, 1333—1339 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.

Telefonas: Greenpoint 8.
Daktaras
A. Szlupite—Jankauckiene.
Gydo visokias ligas moterų, vaikų, vyrų ir lanko prie palagų.
VALANDOS: Nuo 8—10 ryte; nuo 7—9 vakare.
265 Berry St., prie Grand St., BROOKLYN, N. Y.

DIDELĖ KRAUTUVĖ
visokio tavoro, kaipo tai: laikrodžių, laikrodėlių, lenciuogėlių, visokių žie-dų dysto aukso, šliubinių ir šiaip ne-šiot merginoms ir vaikinaams, spilkų, aronikų, britvų, maldaknygių ir svietiškių knygų, škaplierių, rožan-čių, kryželių, abrozų, visokių pavei-kslėlių ir t. t. Biblija lietuviškoms raidėms \$3.00.
Popierios gromatoms rašymui dideliam pasirinkime, tuzinas 25c., 5 tuzinai \$1.00, už 1000 \$6.00.
Trajanka partraukta iš Vokietijos, persiduoda baksukas 25ct, svaras \$1.00, su prisiuntimu.
Magiškos kaziros parsiduoda už \$8.00. Ir šiaip visoki tavorą agen-tams duodu su dideliu nuošimėlu.
Lietuviai ir lietuvaitės, visi drau-gai ir pažystami reikale malonėkit kreiptis pas savo tautietį, o busit užganėdinti. Adresas:
V. Vaidelis,
112 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

PITTSION, PA.
Cia visi perka šifkortes, siunčia pi-nigus ir padaro daviernastis. Auk-siniu dziegoreliuis ir žiedus, siuvamas mašinas, drukarnėles, bankas, viso-kius sidabrinuis ir anksinius daktus.
G. J. JESZMANT
120 N. Main st., Pittston, Pa.

JEIGU ESI NESVEIKAS
Didiai gelbės tau Naujaisio Mokslo Gydy-mas—Osteopathya (Anatomiskas atšiai-gimas raumenų, sąsagais, nervų, žanmenų ir kanų). Teipogi Tyras Gamlezkas Bu-das be jokų gyduolių ir nuodų. Sen priet-roszes gydyti pasekmingai visokias užsi-senėjusias ligas.
Atšizankoviemis las toliau atšiekiti ead-ningus nurodymus ir patarimus atšiekiti per laiszką, kaip namuose išezigydyti ir sveikata užlaikyti.
DR. JONAS BERGEN, N.D., M.T.D.
40 Power st., Brooklyn, N. Y.
Naturopath, Osteopath, Mechano-Therapist.
VALANDOS:
nuo 2 iki 9 vakare. Šventadieniais 10 iki 4.

DR. RICHTER'S
PAIN-EXPELLER

Su vienu buteliu Pain Expelerio Galit askausmu giltina praginti. Siems vaistams del sutepimo negal joki kiti lygintis. Niekas neduoda teipgreito paleningimo ir pastoven-čiai skausmuose Romatizmo, Neu-ralgijos, Išsisukimo, Sudurdimo t.t. Gaunami visose aptiek. už. 25 ir 50c.
F. A. D. RICHTER & CO.
315 Pearl st., New York.
Temykit ant Ankerio ženkle apsaugojimo

Dr. H. A. Medoff Ph.
149-151 Metropolitan Ave. BROOKLYN, N. Y.
— Akių specialistas. —

Akių egzaminuojame dovanai per Rugsėjo mėnesį. Ofiso valandos nuo 3-5, 7-8 popiet.

GERIAUSIA UŽEIGA LIETUVIAMS — pas —
JonaKulboka
SKANUS ALUS, GARDI ARIELKA, VISOKI VYNAI, — KVEPIANTI CIGARAI. —
74 Grand st., Brooklyn, N. Y. (kampus Wythe ave.)

Telephone 2762 Greenpoint.
Daktaras Brandšteinas
Turėjęs praktika Europoje 18 metų, dabar Brooklyne, N. Y., atidarė ofisą: **103 So. 2-nd Str., kampas Berry Str.**
Gydo naujaisiu budu ligas vyrų, moterų ir kudikių. Specialistas prie ligų chroniškų (senėjusių).
Valandos priėmimui ligonių:
Išz ryto nuo 9 iki 10; vakare nuo 6 iki 10.

Gvarancijos Numeris 15524
GERIAUSIAS
ant prašalinimo spuogų intapu, ir visokių kity išmetimų ant veido, ir kad padaryti veidą teip žystą ir smagų ir gražų kaip aksomą—vartok:
„La Metamorphose“ Mostj, preke 50 centų.
„La Metamorphose“ Muilla, preke 15 centų.
„La Metamorphose“ Padra, preke 35 centai.
Reikalaukite aptiekose, ar pas mus, prisiunčdami markemis pilną sumą ant mūsų adresu:
ADAMS' CHEMICAL LABORATORIES, Dep. D.,
110 W 34-th St., New York

Jeigu esi sužeistas
anglių kasyklose, ant geležinkello, arba fabrike atšičauk pas mus. Jeigu turi prova už sužeidy-mą, o patis negali apdirbti savo reikalų provoj, mėg tau pagelbėsime. Daugelis žmonių tapo su-žeisti ir neišmanydami kaip vartoti savo reikalų, praleido viską dovanai, o patis pasileka ubagais ant amžių. Męs užsijimam tokiems darbai: patarnavom daugelem žmonių, patarnausim ir tau. Roda suteikiam dovanai subeidymų reikaluose. Rašy-dami įdėkit 2c markę dėl atsakymo. Per laiszką kreipdamiesi, asrašykit visą atsitikimą: kaip sužeide ir per kokįj priežastį, kokiam mėnesi ir dieną, ko-kią vietą, ir teip toliau.
ADRESAS:
Claim Adjusting & Investing Co., Room 819,
150 Nassau St., New York, N. Y. Tel. 4743 Beekman.

Kasmetai tukstančiai ligonių sugrižta in sveikatą vien tik todėl, kad in laiką pradeda vartot Severos vaistus.

Darbininku Nalaimes

Apkurtinantis mašinių batkėjimas, nuų kurio nėra liuo-sas nė vienas darbininkas, taipogi amžinas monotoniš-kumas, rupestys ir bėdos suardo nervus ir nusilpnina visą organizmą. Vienaciniu patarimu ir pasekmingu vaistu nuo nervų yra.

Severos Nervotons

Tas tobiliausias vaistas prašalys silpnumą ir suirima nervų, netekimą energijos, melanholiją, nervišką gal-vos skaudėjimą, ir abelną išsisėmimą ir nusilpnėjimą. Kaina \$1.00.

Nervotonas ir visi Severos Vaistai gaunami aptiekose. Reikalauk Severos Vaistų. Nepriimk kitokių.

Didelius pinigus
noriai užmokėty nevienas, kad išgydyti galėty nuo igrisusios inkstų ligos tik ne-laime, kad nežino už kokių vaistų reikia griebtis. Tukstančiai tokių ligonių var-tojė.

Severos vaistai ant inkstų ir kepenų.
ir persitikrino, kad tai yra vertas pagirimo vaistas nuo visokių nesveikumu inkstų, kepenų ir tulžies. Pagelbėto tiems, kurie jį vartojo — pagelbės ir tau.
Kaina 50 centų ir \$1.00

Tukstančiai gromatų
kuriąs gavome iš įvairių kraštų patvittina išmėgintas ypatybes, kad nečystas, silpnas ir negeras kraujas guli buti atnaujintas ir sustiprintas vartojant
Severos kraujo valytojas
Kiekvienas gali jį vartoti — vyras, mote-rė, ir vaikas su didžiausia dėl savęs pagel-ba, kadangi tas vaistas atnaujina organiz-mą ir sustiprina kraują. Pamėgink ir per-sitikrįsi, kad pagelbės tavo sveikatai.
Kaina \$1.00

Daktaro patarimai per pačią visiems dovanai
W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

SODAS SVEIKATOS

SERGANTIEMS ŽYDI!

Jei tau nusibodo landžioti pas visokius daktarpalaikius, varginti save ligę ir leisti jai įsisenėti, per tų tų daktarų nesumanimą ar neturėjamą gerų vaistų, arba jei tau nusibodo nuodintis visokiais patentuotais vaistpalaikiais, vynais ar balzamais ir kitais, kurie niekad negali ligos išgydyti, kadangi nėra pritaikyti prie ligos budo sergančio, ir ant galo nori būti sveiku ir laimingu, tai negaisings laiko ant visokių niekų tuojuos kreipkis asabiškai ar laiške aprašydamas savo ligą per **The Collins New York Medical Institute** į Dr. R. Miekę, kame pasekmingiausiai išgydo visokias sunkias ir užsisenėjusias ligas, kaip VYRŲ teip MOTERŲ ir VAIKŲ, kožnas kas čion kreipiasi, dėkavoja už išgydimą ir būna sveikas ir linksmas.

Daugumas stebisi, klausdami, kokiū būdu su tokia gera pasekme visokias ligas išgydoma čionai, nuo kurių kiti daktarai nekuri laiką gyde, rankas nuleisdami apleido.

Atsakymas lengvas: Tokiu būdu, kad **THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE** užlaikomas geriausių diplomuotų daktarų specialistų; visus ligų aprašymus su atyda ištiria specialiskai, nuo menkiausia iki svarbiausia ligos apstereikimo bei jos pamato, ir sutaiso atsakančius kiekvienam pritaikytus vaistus išgydymui ligos ir silpnųjų; nes šitas institutas užlaiko didžiausią laboratoriją vaistų iš viso svieto šalin, tarp kurių dangelis yra pačių daktarų išrasta, kurių niekur kitur negalima gauti. Užtai išgydyme ligų nėra joks daktaras ne kitas institutas negali lygintis, per ką moksliniai ir pavadinio tą **Collins N. Y. M. Inst. SODU SVEIKATOS!**

Kad iš to žydingio sūduo da griausia apdovanoja sergančius sveikata, tai aiškiai matyti iš daugybės padėkavonių, kurios ateina la diena, paduodame čion kelis.

Išgydyta nuo: meteriškos ligos, kankintų ir skrupavimų, skaudėjimo šonose, sąnariuose ir neuralgijos ligos. Jai pamatiskai sveikata ir visai padėkavoja savo paveiklą atydamas.

Mrs. FRANCISKA ŠLENARIENE, (moteris Jono) Ronte No 2, B. 65, Cereco, Neb

AUGŠTAI GUODOJAMAS DAKTARE!

Jei tu kiti dėkavoja už išgydymą, tai jau mano priderytas teipgi išreikšti padėkavonę už išgydymą ligos, kurią nuo manęs kaip sloginantį kalną nukasė, per galybę angsto mokslo ir gerai sutaisytų vaistų, kuriose man prisutė ir pagal pamokinius suvartojo. Prieš tai netikėjau, kad per savo išgydymą suardytą sveikatą galėčiau dar atgauti. Pirmausia jaučiausi dideli nusilpėjimas, teipat vėliau ir mano inkstai buvo svyrę, drauge ir visus vidurinio organizmo buvo svyrę ir tik kaip lapas rudentje svyrę, laukiau kada nukrieti. Bet kad išskaitan laukraštį apie Jūsų gėlingą gydymą ir kryms vaistus, tad atsiskaukis ir stentū man vaistus, kuriuos suvartojo pagal amokinius, sakau kaip kalną nukasė, teip nuo manęs čion, išsusi pilnai sveikata. Tad ir dėkavoju už sauziniską ir gėlingą išgydymą. Dabar jaučiausi kaip naujas gimęs, linksmas ir sveikas, o tai visama or liana dar žiūri praneši, idant kreiptis prie Jūsų gydymą laisze nelaimės ligos. Pasiliek dėkingas ir visada garbinau Jūsų garbingą vardą, JONAS SMIRNAVICZIA, 1625 Front st., Philadelj, Pa

Per du metus, skandėdėdė, būg, krutiškie dešy, ir čion čion čion, esvigi, moteris audėjimo galvos, žvėnimo ausies ir abino nusilpėjimo ir sveikatos. Iš 3 dienų pilnai išgydytas, su padėkavone ir paveiklą, prisidame pasiliekti laukraštį. JOHN PAULUS, Orient, Pa.

SKAITYTOJAU! Jei Tave vargina zemiau paminėtos ligos, nesendink, noaideliok, bet atsišauk, o galėsi būti išgydytas kaip ir kiti nuo: kosulio, kataro, plaučių nesveikumo, dusulio, trumpo ir sunkaus kvėpavimo, kepenų ir inkstų (kidney) ligos, dispepsijos, nevėrimo, vidurių ligos, užkietėjimo ir skaudėjimo vidurių, šonuose, tuštyjumo ir po krūtine. Galvos skaudėjimo, užimo ir spėjimo ausyse; kraujo nečystumo, išbėrimo spuogais, juodgalvėms ir niežais. Neuralgijos, neurastenijos, reumatizmo, skaudėjimo po visą kūną, kaulų sąnarių ir nuo sutinimo, geltigės. Nuo abelno nusilpėjimo blogų sapnų ir jaunystės išgydymo—sugriovimo sveikatos. Prieupo, nerviškumo; nuo slapty ligų,—kokių jos vardo ar skyrėms nebūtų.—Pulsės ligos, nemiegėjimo, sunkumo ir skausmo kojose, rankose ir kitų visokių ligų vyrų kaip ir moterų; skausmingų, nereguliariskų antdrapanių ir baltųjų, arba kuriuos tik ligos varginamū žmonių užpuola.

TAS INSTITUTAS ISZSIUNTINEJA GYDUOLES I VISA AMERIKA, CANADA, EUROPA, AZIJA, AFRIKA IR AUSTRALIJA, ANT KOŽNO PAREIKALAVIMO. Kurie negalite pributi asabiškai, tai aprašykite nesveikumus bei ligą lietuviškai. KAM SIRGTI IR VARGINTI SAVE, JEI LENGVAI GALI BUTI IŠGYDYTAS, TIK ATSIŠAUKIT, adresuojant: **The Collins New York Medical Institute (Inc)** 140 W. 34 st., (arti Broadway) New York. Ofiso valandos: iš ryto nuo 10 iki 5 po piet. Šventadieniais nuo 10 iki 1.

DIDŽIAUSIA IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA AGENTURA

PARDUODA ŠIFKORTES ir SIUNČIA PINIGUS.

Ofisas
120-124 Grand Street,
BROOKLYN, N. Y.

Ofisas
224 E. Main Street,
PLYMOUTH, PA.

PINIGU SIUNTIMAS.

Siunčia pinigų į visas svieto dalis, saugiai, greitai ir pagal tos dienos kursą. Norinti siųsti pinigų į krajų savo giminiams arba pažįstamiems — siųsk juos per mūsų ofisą, o greičiausiai ir saugiausiai nueis, ir ne vien vietiniai, bet ir iš kitų kraštų per čia pinigų siunčia, todėl kad per čia siunčiami pinigai greičiausia nueina.

ŠIFKORTES.

Čia galima gauti šifkortes ant visų geriausių linijų ir greičiausių laivų į kur tik nori išvažiuoti ar atvažiuoti. Šifkortei prekės čia tokios pat kaip ir pačių kompanijų ofisuose. Čia ir tikiėtus ant geležinkelių galima gauti iš New Yorko į pietines ir ykarines valstijas. Gyvenanti kituose miestuose teip-pat čia gali viską gauti per susirašymą, kaip tai: šifkortes ir pinigų pasiuntimą.

DIDŽIAUSIA KRAUTUVĖ KNYGŲ.

Čia galima gauti visokias lietuviškas knygas, kokios tik yra išėję iš po spaudos, kaip svietiskos teip-pat ir maldų knygas.

Rašydami su bent kokiais reikalais visada adresuokite šiteip:

J. J. Paukštis ir K. Brazys,

120-124 Grand Street,
Brooklyn, N. Y.

224 E. Main Street,
Plymouth, Pa.

New Phone 1284 — R.
PUIKUS HOTELIS!
KAZ. MILIŠAUSKO.
Geriausia užėiga lietuviams. Salė mitygams ir susirinkimams. Prieš tam laikau kriaučyste. Stehuotus siutus dirbu pagal naujausią madą, už prieinamą prekę. Reikale nepamirškite savo lietuvių. 243 E. Market st., Wilkes-Barre, Pa. Hotelis žemai, o kriaučystė viršų.

VIENIŠTELIS LIETUVIŠKAS HOTELIS
J. B. DAINO.
Skanus alus, gardi arietka, visoki vynai ir kvepianti cigarai. Vietiniai ir iš apylinkės nepamirškite čion pūikus vietos, o busite užganedinti. **36 Oxford Str.** Kampas Lee Park Ave. **Wilkes-Barre, Penn'a.**

DIDYSIS GYDYTOJAS NEW YORKO, Ferdinand Hartmann

PRANESZA NESVEIKIEMS VYRAMS IR MOTERIMS SAKYDAMS: nerelkia ilgiau sirgti ir varginti ligoms, nes as Jus išgydysiu; todėl, kad as per 20 metų tyrinėjus medicinos mokslą ir gyduoles, už tai žinau, kurios geriausia gydo sergančio žmogaus kuna, per tai su geriausia pasekme New Yorke išgydžiau daugiau žmonių, negu koks kitas daktaras teip-pat plačioje pasaulėje. As išgydžiau tokias ligas, kurių jau nieks neįstengė pagelbėti ir kiti daktarai buvo pripažinę už neįgydomas;—per ką turū daugybės padėkavonių ir už moksliskus darbus už tai, kad as pramaniau jog:—

KRAUJAS YRA TAI PAMATAS SVEIKATOS IR GYVASTIES. Gyduoles, kurios nepataiso kraujo yra negeros ir negali išgydyti ligas, nes blogas kraujas, pradžia visokių ligų. Užtikrinu, kad mano visos gyduolės yra pritaikytos prie kiekvienos ligos; už tai ir daugiausia sergančių išgydžiau ir tuos, ką kiti daktarai neįstengė.

Pasirgęs: as nesu institutas, nesidengiu numirusto kito daktaro vardu, ne humbukas, ne nigeris šundaktaris, — bet TIKRAS DAKTARAS MEDICINOS ir sergantį, kurį apsilmu tai ir išgydau. **SKAITYK ŠTAI KĄ IŠGYDYTI RAŠO:**

Tegul bus pagarbintas Jezus Kristus. Daktaras Hartmannas, esu neįspasakytai dėkingas, už išgydyma mane nuo ligos abelno nupuolimo ant sveikatos nusilpėjimo, ką gavau tą liga per saužagiavima. **M. ANDRUSENKAS.** Clairmont, Cal.

New York, 5 Geg. 1910. As zemin pasirašę, širdingai dėkavoju Dr. Ferd. Hartmannui, už išgydyma nuo 1 gos, kuri kankino mane per 3 metus, skaudėjimas vid. rinos, pagodintų nervų ir kraujo: kas labai mane prvargino. Nors kiti neįstengė išgydyti, bet, kad Dr. Hartmannas patalika, greitai ir pamatiskai išgydyti, tad pripažystu, kad est. gersa daktaras New Yorke.

Pilnas guodonės **FR. LEVAČEKAS,** 544 W. 50 St., New York, N. Y.

Teisybe pati uz save kalba. Geresniu daroymu negalim reikalaut.

Kad sergi pats arba tavo pažįstamas bei sesuo arba brolis, jei negali ateiti nėra skirtimo kaip toli gyvenate, parašyk apie liga lietuviškai, as duosiu rodą ir **ISGYDYSIU:**

Sk audėjimą sąnarių, kaulų, strėnų, kojų, pečių ir nedirbimą vidurių Galvos skausmą širdies ir plaučių ligas, snnkau kvėpavimo, slogy ir nusilpėjusius vyrus, dispepsijos, nervų ligos, taipgi nuo jaunystės klaidų, įsautų nesveikumo, seklos nubėgimo, blogų sapnų, visokių užsikrečiamų slapty lig. Teip-pat MOTERŲ: skausmingų mėnesinių, baltųjų tekejimo, gumbo ligų; neatbokit kad kiti daktarai Jums nepagelbėjo, as kad apsilmu, tai ir išgydysiu šviežias ir užsisenėjusias visokias ligas. Geriau, kad iš karto pas mane atsiskauktumė, pirmiau negu kur kitur. Rašyk kaip moki ir kaip žanti nesveikumus savyje, as suprasiu, išstirsiu, kad reikės pritaikyti gyduoles, kurios yra naujausia išradimo o apturėsi sveikatą. Aprašant ligą, klausiant: rodos visada adresuoti ant mano vardo taip:

Dr. Ferdinand Hartmann, 218 East 14-th St. New York, N. Y. Ofiso val. nuo 11 iš ryto iki, 5 val. po piet. Nedėlioms nuo 10 iki 1 po piet.

Rusizkai Amerikoniszka Linija
Vienatinė be persidimo tarp Amerikos ir Liepojaus (Rusijos) (Rusian Amerikan Mail Steamers) Prekės laivakocių (šipkorčių) in Rotterdam in Liepojų \$31.00 — III klasos — \$38.00 \$38.00 — III pagerinta klasa — \$40.00 \$43.00 — II klasa B — \$50.00 \$50.00 — II klasa A — \$60.00 Iš Liepojaus in New Yorka II klasa A \$57.50 — II klasa B \$52.50 III klasa \$41.00. Apart visoko kehauninkai (emigrantai) III klasos moka \$4.00 takų paskirtų Amerikos valdžios. **A. E. Johnson & Co.** Gen. Pass. Agent 27 Broadway New York N. Y.

DIDELĖ KRAUTUVĖ
PIJANU ir VARGONU TOM REES 170 So. Main Str. Wilkes-Barre, Pa. Mūsų puikus pijanas ir vargonai pasiduoda už pigią prekę arba ant lengvų išmokėsių mėnesiais. Norintieji pirkt pijaną ar vargoną atėikite o pamatyti jų gerumą. Perkant parankiausia susižinot ypatingai ar laišku pas savo tautietį. Adressas: **JONAS LIZDAS, Gen. Agentas,** 20 Hillside Ave. Plymouth, Pa.

VIENYBES LIETUVNIKŲ AGENTAI.
Baltimore, Md. J. Luis, 521 W. Baltimore st. Lit. National Library, 112 Green st. Brooklyn, N. Y. E. Fromas, 73 Grand St. T. Jarmala, 217 Berry St. J. Ambraziejus, 120 Grand st. Cambridgeport, Mass. S. Griz, 541 Main St. P. Bartkevičius, 877 Cambridge st. Chicago, Ill. Jos. Valmeris, 168 W. 18-th st. P. M. Kaitis, 221 Wabansia Ave. E. St. Louis, Ill. K. J. Baranaukas, 452 Collinsville ave. Easton, Pa. Feliksas Raulynaitis, Box 198 Grand Rapids, Mich. J. Garnupis, 352 Hamilton St. Kenosha, Wis. M. K. Petrauskas, 918 Gunie st. Montello, Mass. B. P. Miškinis, Box 124 Newark, N. J. V. Ambravezyčia, 178 Ferry st. New Britain, Conn. M. J. Czeponis, 21 Pleasant St. J. Mažeika, 28 Condierton st. New York. J. M. Danielius, 64 Gansvoort st. Pittsburg, Pa. J. G. Miliaukcas, % Union Saving Bank. Philadelphia, Pa. A. A. Pauza, 332 So. Water st. Scranton, Pa. J. Petrikis, 1514 Ross Ave. So. Boston, Mass. N. Gendrolis, 224 Athens St. So Manchester, Conn. A. Zokaitis, 30 School st. Turners Falls, Mass. K. P. Szimkonis, box 671 Waterbury, Conn. I. Zementauekas, 39 W. Porter St. Worcester, Mass. Kalakauskas, 55 1/2 Green st.

Nepamirškite Tautiško Namą! Erta, daili salė mitin gams, veselijoms, teatrams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpią cigarai, skanus užkandžiai ir nakvinė. **TAI LIETUVIŲ UŽEIGA.** Razutis & Dixon 101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y. Telephone 1470 Greenpoint.

TURKEY RED CIGARETTES

padaryti iš tyriausio Turkiško tabako ir turi parinktą skonį, randamą tik geriausio skyriaus cigaretuose.

Pirk pakeli szindien Pamėgink viena pakeli, tai jokit kita niekad nenorėsi rukt. Surienytu Valstiju prezidentas negali ruktį geresniu cigaretu kaip **TURKEY RED CIGARETAL.** Parduoda visi vertevios S. Anargyros, korporacija savastis The American Tobacco Co.

10 FOR 10¢

Dr. O'Malley, Specialistas. RUPTURA, NERVISKI ar KENCĪANTI VYRAI.

Yra klaida, labai didelė klaida, patrinimas laiko ir pinigų, o ir nereikalingu kentėjimu, idant pasitiktai ant naminio gydymo dėl aplaikytos arba nerviškos ligos, katry paprasti daktarai mažai žino arba visai jų nesupranta. Daug kartų mes esame pašaukti pataisyti klaidas tokių nesuprantančių daktarų ir teip vadinamų specialistų, kada liga taip toli insigavo, kad beveik sunku yra ją išnaukinti. In kenčiantis mes sakom: matyk Dr. O'Malley

garsingą specialistą, dėl greičiausio ir atsargiausio gydymo: širdies, kepenų, uktų, ar pulsės, paslaptų vietų ligos, upturos, varikosele, kraujotakio, fistula, speciališkos ligos, kroniško nesmagumo, visokios paslaptos ligos vyrų, užtrūnimais kraujo ir t. t. Gydome šimtus tokių sunkių ligų pasekmingai, kur vietinis daktaras gal tik vieną gydo. Mūsų gabumas yra jųjų protekija. Prekės priėmamos. Kreipkitės pas mus su užsikiėjimu.

DR. ALEX. O'MALLEY 158 Washington st., Wilkes-Barre, Pa. Kur lietuviškai ir lenkiškai susikalbama ir susirašoma. Suviršum 20 metų daktaravimo miete Wilkes-Barre mūsų vyriausiasis ofisas. Prisiųsk 3 c. markę, o gausi knygučių apie ripturą dykai

Antanės Staszauckas. Lankantys: lotėje Saitana, užlaikas ats užlaikas gėrimis ir kvėpavimo Cigaretas. Lietu viai nepamirškite atstaukinti pas savo vienasit Ne 2Cor. Nesbitt ir B EAST PLYMOUTH PA.

P. V. ROVNIANEK & CO. Seniausias Lenkiškai-Slaviškas BANKINIS NAMAS. Uždėtas prieš 21 metus. KANCELIARIJOS: 25 Ave. A., New York, N. Y. 612-614 Grant st., Pittsburg, Pa. 805 North Water st., Connelssville, Pa. TAUTIEČIAI! Jeigu norite siųsti pinigus į seną kraują, arba reikalinga kokia roda ar pagalbos — Paminkite, kad P. V. ROVNIANEK & CO. seniausias bankierius visoj Amerikoje, žinomas, kad teisingai, pigiai ir greitai siunčiam pinigus. Parduodam laivakortes ant visų linijų, kaip tai: Bremen, Hamburg, Rotterdam, Antverp, Anglija, Fium, Liban ir t. t. Paimam visokias reikalūose turto ir kareivijos provas. Priimam ant padėjimo pinigus ir už metus mokkam procentą. Su bent kokiū reikalu kreipkitės ypatingai ar per laišką: P. V. Rovnianek & Co., 25 Ave. A., NEW YORK, N. Y.

PIRMAS LIETUVISKAS Fotografistas ir Maliorius VISOKIŲ ABROŽŲ. — Darbą atlieku puikiai už priėmą prekę. Kogeriausias darau naujas skripkas ir taisau. G. BENSON, 328 Bedford ave. BROOKLYN, N. Y. (tarpe So. 2-nd ir 3-rd st. du blokai nuo Grand st.) Galerija atidara nuo 8 ryto iki 6 val. vakare. Utarninkais ir Subatomis iki 9 val. vakare.

MOKINKIMĖS PATYS Gramatika angliškos kalbos mokintis be mokinio (apdaryta) \$1.00. Vaikų Draugas arba kaip mokinis skaityti ir rašyti be mokinio 15 c. Naujas Budas mokinis rašyti be mokinio 10 c. Aritmetika mokinimuisi rokundu su paveikslais (apdaryta) 35 c. Pinigus siųskit per Money Order šiuo adresu P. Mikolainis, Box 62, New York City.

Dr. EVA KATZMAN, Dentiste, 208 E. Broadway, New York, N. Y. Ofiso Valandos: Seredomis 9r-8 v., Nedeliomis 9 iš rito iki 3 po piet; Petnyčiomis uždarytas. Čia kalbama maskoliškai ir vokiškai.

Tel. 2334 Greenpoint. PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS - pas PETRA A. DRAUGEL. Skanus alus, gardi arielka, alius, rškis vinas, krepenči cigarai, ir pakus užkandžiai. Salė dėl mitygų ir veselių. Nepamirškite šios atsakančiausios vietos, o busit užganėdinti. 78 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y. Palei Wythe Ave.

NAUDOKITES ISZ GEROS PROGOS! (\$110,000,000 (šimtas dešimtis milijonų dolerių) paskirta dėl iškasimo kanalo, kurs bus dšimtis mylių ilgio ir penkios pločio, ir trankis visu East New Yorko pakraščiu, kurs vadinasi Jamaica Bay, tarp Rockaway ir East New York, bus tai didžiausia prieplauka (portas) kariškiems ir tavoriniams Suvienytų Valstijų ir visų viešpatysčių laivams. Tą lūndija nutarimas 13 d. Lapkričio 1909, komisijos The Canal Terminal Board City of New York, ir pripažinta per kongresą 10 d. Vasario, 1910, Washington, D. C. Pliantai buvo patilpe visuose laikraščiuose New Yorko. Tai-gi dabar da galima pirkti gana pigiai lotus no \$450.00 iki \$750.00. Galima žinoti visiems kad ta vieta bus didele biznio-vieta, kaip tai: įvairiausias štorai, hoteliai, ir tt.: tai žemė turi pakilti į gana aukštą kainą. No eleveiterio tik 4 blokai už 5c į visas dalis miesto galima davinoti. Pas vietinius asabiškai ar per laiškus su visokia informacijomis pas: M. Valentinaviče, 1831 N. Main Ave., Scranton, Pa. M. Alyta, 224 E. Main St., Plymouth, Pa. P. W. Birštonas, 205 S. Oak St., Shenandoah, Pa. J. W. Paskevich, 142 — 151 S. Oak St., M-t Carmel, Pa. MARTS REALTY CO., 120-124 Grand St., Brooklyn, N. Y. Telephone, 2427 Greenpoint.

THE LACKAWANNA Parankiausiai geležinkelei Europon keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinsija bagažą ir perveža pasażierius. The Road of Anthracite (Kietųjų anglių kolias). Trumpiausias kolias į Buffalo. Tiesiai į Scrantoną ir Anglių Sritį. Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traunkiniai kasdien. Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traunkiniai kasdien. Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien. Tarpe visų vietinių Punktų nuolatinis ir parankus susisiekinimas. Artymesnių informacijų apie kainas, traunkinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas: George A. Cullen, General Passenger Agent, 90 West Street, N. Y.

KATALIOGAS DYKAI! Kas Nusiipirks Naują juokingų dainų Knygėlę dainų Vainikišis kurios prekė 15 cent. Tam Prisiųskite Kataliogą Dykai. Tame kataloge Teipa aprašymai apie Elektriskų krantacijų paveikslų mašinas, Magiziskas Sztukas, lempas, visokių gatunki knygas, drukuojemų mašiniu Armoniku koncertinu Britnu, Laikrodėliu, Aulsinių rašoma plunksnu, Spilke, Ziedų, Lencingėliu, Strielby ir tt. George A. Pupauský & Co. Dep. 2 2342 S. Leavitt St. Chicago, Ill.

12 dideliu ir 12 mažu, PRIETELIAI LIETUVIAI H. B. ROSENSON, BROOKLYN, N. Y. 317-319 Grand St., Telephone, 1108 Washington

DABAR LAIKAS: NAUDOKITES VISI! Turiu už garbę pranešti visiems lietuviams ir mano kostumeriams, kad aš perkėliau savo krautuvę iš Brooklyn N. Y. in SCRANTON PA. ant žemiau paduoto adreso, kurioje galit gauti LAIKRODŽIŲ, LAIKRODĖLIŲ, LENCINGĖLIŲ, PUKIŲ ZIEDŲ, SPILKŲ, KALČIKŲ, KOMPASŲ, KRYŽIUKŲ. Puikiausiu ARMONIKŲ, SKRIPKŲ, KLERNETŲ, TRUBŲ, KONCERTINŲ ir daugybe visokių muzikališkų instrumentu. Geru BRITVŲ, visokių skyriaus DRUKUOJIMU MAŠINUKŲ, ALBUMŲ FOTOGRAFIJOMS, GUMUŲ LITARŲ, ISTOKSKŲ ir MALDA-KNYGŲ, visokių gražių PAPIERIŲ gromatomis rašyti su puikiausiais apskaitymais ir dainomis su drukuotais aplinkui konvertais TUZINA už 25c., 5 tuz. — \$1.00, Perkupčiams 1.000 už \$6.00. LIETUVISKA BIBLIJA arba SVENTAS RASTAS seno ir naujo testamentu lietuviškomis litaromis pusl. 1127, dručiai apdaryta, su pris: imu \$3.00. Jai katras neturit mano didelio KATALOGO No 3 pareikalaukit šiandien: prisiusdami tikrą savo adresą ir už 5c. markę gausit ji su 456 paveikslais ir 1.000 naudingų daigtu. Aš gvarantuoju, kad mano davoras pirmos klesos, o prekės pigesnės kaip kitur. Ordėlius išsiunčiu greitai i visus Amerikos ir Kanados kraštus. Perkupčiai gali gauti pirtk tavora daug pigiau kaip kitur. Kviečiu visus su ordėliais ir visokiais pirkiniais kreipkitės šiuo adresu: M. K. WILKEWICH, 115 W. MARKET Str., Providence St. SCRANTON, PA.

Daktaras Tiesu, Julian Ozupka. Adwokatas ir Notary Public. Ofisas: 3 N. Main st., Wilkes-Barre Pa., kasdien. 138 S. Washington Ave., Scranton, Pa. Panedėliais ir Ktv. nuo 6 iki 7 vak. Užsimu provomis Wilkes-Barre ir Scranton ir teipgi pas skvairas, pa liudyjimus (doviernastis) išrupinu Rosioj ir Lietuvo.

PUIKUS HOTELIS Andriaus Milisausko Visada šaltas alus, skani arielka, alius, porteris, visoki vynai ir kvėpianti cigarai. Lietuviai vietiniai ir atvažiavę iš kitur, nepamirškite šios puikios vietos. 16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa. Priešai Central Dypą

Naujas Izradimas. Sustiprinimui ir užlaikymui plaukų, Tūkstančiai plikų žmonių atgavo puikias plaukas, esuliko silkinimą plaukų nuo galvos isat trumpame laike. Vietoje senų ataugo nauji, gražie plaukai. VISOKIA INFORMACIJA DYKAI. Brundzos Gydulios yra gvarantuotas Valstų ir Maisto tiesų chemijos biuro Washingtone, per patį egių valstų izradėjų su pagertimu ir dadejimu substatancijų visizskai neužkenkiančių sveikatai ir sistemai; jokio negali būti pavojaus, kas atvirčina mągų prietiega ir azios szalies įstatymais. Tai-gi izradėtinę plaukų informaciją, kaip anetabdyti silkinimą plaukų ir stauginti ant izsilpinktos galvos, kaip izsagydyti ir iznaukinti pleiskaną, papūkiną, deodėvines, nuzėli, egzema ir kitas odos-akuros ligas, ant kurių mes esame specialistais su savo gyduliole. Bus izsistija jums izsazskintiniai ir darodymai, kaip izsistat substatancijų izsagydyti. Aprašykite istoriją sa-ro ligos, o gausi visokias rodė dykai. Beto azios informacijos ir teip liokvianam reikalūgos, todėl linkėtinia, kad jos rastget kozmame name, spausguoti žmones nuo apgavikių ir suėdytų szimtas dolerių. Mūsų biuras su krautuve atdara nuo 10 ryto lid 8 vakarė kozmą diena. Visomis azventomė dienomis uždaryta. Atelkite ar raszykite umat. Pasakykite apie mus Amerikiečiams, ir kitoms tautoms tegul visl szaukiasi pas mus. Brundza & Co. M. O. D. 990 Broadway, B'klyn, New York, Ill.

Jonas S. Lopatto Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pensylvanijos Universitetą), užsilma varymu pravy visuose teismuose. Ofisas rurnuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENNA. Office Phone Peoples 37 Bell 47 Residence Peoples 1100

Tele: 1049 Williamsburg A. ŽUKAUKAS, 80 Union Ave., Brooklyn, N. Y. Kriaučiška Dirbtuvė. Siuvu naujus siuntus ant orderio, kokio kas reikalauja, pataisan ir suprosinu. Visi kreipkites pas mane, nes niekur nerassite tokios vietos kad taip pigiai ir gerai kas padarytu kaip aš padarau.

TOJAUSIA NUIESI. ZMIJECZNIK 74 SU DIEVU IR TEISEBE. RAITESMAK UNIMENT

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių GALVOS skaudėjimų, KAULŲ, PERŠALIMO, REUMATIZMO, STRENŲ SOPĖS, SAUSGELIŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO-IR DIEGLIŲ. Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasigėlbėti, neįieskok rodos pas kokius nemokytus žydėlius ar kryžiuks savo priepuoly, bet kreipkis arba šesjai parasyk pas savo locnā vientautį, reikalaudamas tikrų grynių ir gydanciu vaistų — pas ALBERTA G. GROBLEVSKI, Plymouth, Pa.

garsų dirbėjas „Lenkiškų ir Lietuviškų gydulų“, o persitiktinsi, kad neiskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždribto cento. Turime gyduoles nuo visokių lidų, kokios tiktai randasi ant svieto teip del senų žmonių, kaip del kugikių, vyrų ir moterų. „Lenkiškai—Lietuviški“ vaistai jau tūkstančius padarė sveikais — išgydys ir Tavę! Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir gilioje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažinti

Delto jeigu trokšti tikros gydotojaus pagalbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulknumomis, pridėk 2 centu ant atakymo laiskui, o niekomet to nesigailėsi. Adrisuok: Albertas G. Groblewskis Cor. Elm and Main Sta. Plymouth, Pa.

Telephone 1235-5 Nik. P. Zelwis LIETUVISZKAS GRABORIUS Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuviems, veselioms ir krikštynoms. Ofisas ir gyvenimas: 1034 Bank Street, Waterbury, Conn. Lietuviai, kreipkitės reikale.

HOTELIS VIN. DAJNIO 12 W. Main st. Plymouth, Pa. Užlaiko visokios arielkos, vyno, skanus alūcis, porterio ir kvėpenči cigarai. Salė dėl draugųčių ir šėip susirinkimų. Reikale kreipkitės pas savo tautietį VINČA DAJNĮ.

COPENHAGEN SNUFF TABAKAS - YRA MOKSLISZKU PERDIRBIU. ISZDIRBIMO VEIKMĖ. Tabakas yra žolė ir kaip visos žolės turi bei perdirbas žmogaus vartonei. Tarp gerai išdirbto tabako ir tarp ŽALIO Tabako PASALDINTO yra toks didelis skirtumas kaip tarp gerai išgamyto valgio ir pusiau išgamyto. Tabokos išdirbimas, arba „ištaisymas“ tabakai yra tuomi, kuom virimas valgiui arba rauginimas vynu. Tabakas yra Tabaku moksliaiškai paruoštu žmonių vartonei. Kodėl tabako vartojai ima Copenhagen vieton kitokių čiulpimo Tabakų. Jis yra tryiauson formon išdirbtu Tabaku. Jis skanesnis, ir savo stiprume ir skanume ilgiau teso, todėl yra taupesniu. Jis nepatrankia nuožvelgė, nes nečiulpiamas, bet įdedamas burton (tarp žemosios lupos ir dantsmėgenų). Po jo vartonei lieka žysta ir smagu. Tai yra tabakas moksliaiškai paruoštas žmonių vartonei. TYRUMO IR YPATYBIU GVARANCIJA. Copenhagen Taboka padirbta iš geriausiu senų Tabako Lapų, su pridėjimu tik to, kas yra Tabake geru, atmeti natūrališko tabaks kartumai ir rugštys. Perspėjimas: Imk tik labai mažą čiulpimo daugi Copenhageno, nes gali manyti, jog jame yra per daug Tabako stiprumo. Copenhagen Taboka yra smulkios dalelės tyro, turingo čiulpimo Tabako: bet ji palaiko tabakinį stiprumą lengviau ir pilniau negu tabakas lapuose arba stambiai supiaustytas, lygiai teip kaip pilnai sumalta arba pupinė kava. Copenhagen Taboka yra svieto geriausiu čiulpimo Tabaku. Tūkstančiai sampeliu buvo padalinata dovantai tarp angliu kestynes darbininkus, ir dabar Copenhagen Snuff yra parduodamas kozmam Tabakos štoro, pakeliai po 5 ir 25 centus. Jaigu negali gauti pas savo štornika, rekalausk pas mus o mes atsiusims. AMERICAN SNUFF COMPANY, Dept. S., 111 Fifth Avenue, New York, N. Y.

W. SŁOMINSKA, 679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL. Mano Dirbtuvė tapo Apdovanojta DWIEMS MEDALIAIS ant Kosciuszkos Parodos už rupeštingą, teisingą ir artistiszką izdirbimą. KARUNŲ, SZARPU, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt. Turiu už garbę apreikszti guotokiams Kunigams ir guodotiniams, kad aš dirbu visose aukszeziaus pamintėtas dsių Pigliausai, Tel-ingausel o Geriausai, nes per 30 metų izsistidama izsdirbtiniais teljan prietaisų praktikę ir dėl to galėu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrika. Šiu guodons W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.